

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

2300

Llei 12/2019, de 12 de març, de consultes populars i processos participatius

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Constitució Espanyola, en el seu article primer, diu que Espanya es constitueix en un estat social i democràtic de dret, la qual cosa significa que, en l'estructura bàsica del sistema, hi ha tres pilars fonamentals, dos dels quals són el principi democràtic i el principi de legalitat, que entren en joc d'equilibri, amb el benentès que l'aprofundiment en el propi sistema democràtic s'ha de dur a terme amb un total respecte a l'estat de dret i, en definitiva, al principi de legalitat. Però també a la inversa, en el sentit que les normes jurídiques no es poden interpretar d'una manera restrictiva que impedeixi el correcte funcionament del principi democràtic.

En aquest sentit, aquesta norma té per objecte aprofundir en l'esmentat principi democràtic, però respectant aquest equilibri interpretatiu amb les pròpies normes que conformen l'ordenament jurídic i les sentències del Tribunal Constitucional que les interpreten. Per aquesta raó, en l'elaboració d'aquesta llei s'han tingut en compte: per una banda, les ànsies d'aprofundir i millorar el sistema democràtic, implicant de manera més directa i personal la ciutadania, inspirant-nos en els principis establerts en la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea proclamada pel Parlament Europeu, en el Consell i la Comissió de 7 de desembre de 2000, en el *Llibre blanc sobre la governança europea* aprovat per la Comissió el 25 de juliol de 2001, així com en les recomanacions contingudes en les Comunicacions de la Comissió Europea sobre una nova cultura de consulta i diàleg, de 5 de juny i 11 de desembre de 2002, i en el mandat inclòs en l'article 9.2 de la mateixa Constitució, quan trasllada un mandat als poders públics de promoure i facilitar la participació de la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social; i per l'altra, el marc que ha dibuixat el mateix Tribunal Constitucional, analitzant les distintes lleis de consultes aprovades pel Parlament de Catalunya. En definitiva, s'ha pretès un total respecte a la doctrina fixada per aquest tribunal, en especial a la Sentència 31/2015, de 25 de febrer, que declarà inconstitucional la forma en què venien regulades les consultes no referendàries i en la, més recent encara, Sentència de 10 de maig de 2017, que declarà inconstitucionals les consultes referendàries d'àmbit autonòmic; sentències que ens han ensenyat que la Constitució Espanyola dissenya tres tipus de democràcia: la democràcia representativa, que és aquella en la qual participa tota la ciutadania, a través d'eleccions periòdiques, elegint els seus representants a les institucions i que és la forma més general; la democràcia directa, el màxim exponent de la qual és el referèndum i que és la forma més excepcional, si bé ambdues vénen reconegudes en l'article 23 de la Constitució; i un tercer tipus de democràcia, que és la participativa, que troba el seu encaix en l'article 9.2 de la Constitució (STC 119/1995, de 17 de juliol, FJ 6).

Per tot això, s'ha duit a terme el desenvolupament normatiu necessari per poder realitzar consultes referendàries en l'àmbit municipal i s'han dissenyat, alhora, distintes figures de democràcia participativa, entre les quals hi ha la consulta ciutadana, configurada com a consulta no referendària, a més del Consell de Participació, l'Audiència Pública Ciutadana, el fòrum de participació i els pressuposts participatius. En totes elles és present, com a títol competencial general, el dret de participació de l'article 15 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears quan preceptua que: «Tots els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar de forma individual o col·lectiva en la vida política, econòmica, cultural i social de la comunitat autònoma. Els poders públics promouran la participació dels agents econòmics i socials del conjunt de la societat civil en els assumptes públics»; i, en especial, quan puntualitza que: «2. Els ciutadans de les Illes Balears tenen dret a participar en condicions d'igualtat en els assumptes públics, directament o per mitjà de representants, en els termes que estableixen la Constitució, aquest estatut i les lleis. Aquest dret comprèn: (...) c) El dret a promoure la convocatòria de consultes populars pel Govern de les Illes Balears, els consells insulars o els ajuntaments en els termes que estableixen la Constitució Espanyola i les lleis.»

En la redacció d'aquesta norma, s'ha actuat d'acord amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència. En aquest sentit, i pel que fa als principis de necessitat i eficàcia, la redacció d'aquesta norma es justifica en l'objectiu d'aprofundir en el sistema democràtic, com a raó d'interès general, posant en mans de la ciutadania una sèrie d'instruments que coadjuven a la seva participació directa en el sistema amb la finalitat que, sens perjudici de les responsabilitats que corresponen als representants públics, elegits democràticament pels ciutadans, es pugui generar una sinergia positiva entre governants i ciutadania que faci

recobrar la confiança d'aquesta en les institucions; text que ha de tenir rang de llei, per tal que s'erigeixi com l'instrument normatiu adequat per garantir la consecució dels objectius pretesos. Per altra banda, sent una norma que no preveu cap tipus de sanció ni restricció de drets, ja que està pensada perquè hi hagi participació de la ciutadania de manera voluntària, en la seva redacció, tot i que s'ha tingut present el principi de proporcionalitat, només ha estat necessari a l'hora d'evitar una regulació expansiva o excessiva, deixant un ampli marge a les corporacions locals i consells insulars, tot respectant la seva autonomia. Pel que fa a la seguretat jurídica, ja s'ha fet especial esment a la voluntat de respectar el marc constitucional i la més recent doctrina del Tribunal Constitucional, i que aquest desenvolupament normatiu no només es basa en l'article 9.2 de la Constitució, el qual conté el mandat als poders públics d'impulsar l'aprofundiment en la democràcia participativa, sinó també en la normativa internacional que apunta cap al mateix sentit. En aplicació del principi de transparència, s'ha possibilitat l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor i als documents propis del procés d'elaboració, la qual cosa ha possibilitat una important participació que ha permès una millora del text inicial, fins i tot ja abans del seu tràmit parlamentari. Pensant, també, en el principi d'eficiència i en la creació del Registre Únic de Participació Ciutadana, s'han tingut en compte i valorat les càrregues administratives que comporta, però també la racionalització en la gestió dels recursos públics, considerant que seria suficient un sol registre, a nivell de tota la comunitat autònoma, permetent, tant als consells com als ajuntaments, estalviar recursos en aquesta qüestió.

Aquesta llei es divideix en tres títols. En el primer es desenvolupen les disposicions generals, d'entre les quals és de destacar que s'indica expressament que no es considera cessió de dades l'accés de les corporacions municipals i insulars al Registre Únic de Participació Ciutadana, ja que la sol·licitud d'alta en aquest registre té únicament l'objecte específic d'exercir el dret a participar en els processos i consultes ciutadanes que puguin dur a terme, indistintament, no sols el Govern de les Illes Balears, sinó també els consells i els ajuntaments.

El títol segon duu a terme el detall normatiu dels referèndums municipals, com també ho fan la Llei 2/2001, de 3 de maig, de regulació de les consultes populars locals a Andalusia —que no fou impugnada davant el Tribunal Constitucional—, i la Llei del Parlament de Catalunya 4/2010, de 17 de març, de consultes populars per via de referèndum, la qual, si bé va ser impugnada davant el Tribunal Constitucional, després de la Sentència de 10 de maig de 2017, els preceptes que regulen els referèndums municipals segueixen en vigor i plena vigència; comunitats autònomes que tenien un títol competencial igual que el que trobam en l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears en l'article 31 quan determina que: «(...) corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents: 10. Sistemes de consultes populars a l'àmbit de les Illes Balears, (...)». Ara bé, a diferència de les indicades normes autonòmiques, amb la convicció de donar més rellevància a la voluntat del cos electoral, es determina que el resultat del referèndum serà vinculant per a la corporació municipal convocant, amb el benentès que els poders públics han d'atendre i fer allò que els ciutadans, en l'exercici del dret fonamental de l'article 23 de la Constitució, com expressió de la sobirania popular, han decidit.

El títol competencial cal connectar-lo amb la mateixa Constitució Espanyola, que consagra el referèndum com una expressió de democràcia directa, reconeguda en el seu article 23.1; amb l'article 149.1.32a de la mateixa Constitució, quan diu que l'Estat té competència exclusiva sobre autorització per a la convocatòria de consultes populars per via de referèndum; i amb la Llei Orgànica 2/1980, de 18 de gener, que regula els referèndums, la disposició addicional de la qual exclou del seu àmbit d'aplicació les consultes populars que se celebren als ajuntaments, d'acord amb el que disposa la legislació de règim local, l'autorització de les quals correspon a l'Estat. També s'ha de connectar amb l'article 71 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, quan estableix la possibilitat que els batles i batllesses, previ acord per majoria absoluta del Ple i autorització del Govern de l'Estat, poden sotmetre a consulta popular aquells assumptes de la competència pròpia municipal i de caràcter local que siguin d'especial rellevància per als interessos de les persones habitants al municipi.

El desenvolupament legislatiu, com ja hem apuntat, es duu a terme en el títol II i també troba empara en la doctrina del mateix Tribunal Constitucional, en la Sentència de 10 de maig de 2017, quan en el seu fonament jurídic sisè fa menció a la redacció originària de l'article 10.2 de l'Estatut de Catalunya, el qual atribuïa competències a la Generalitat per al desenvolupament del sistema de consultes populars i municipals a l'àmbit de Catalunya, en tant que l'interpreta afirmant que aquest article venia limitat al condicionant de la "conformitat" amb el que disposés la llei, la qual cosa significava assumir que la introducció i ordenació bàsica d'aquestes consultes populars quedava en l'exclusiva competència de l'Estat. Per tot això, existint, com ja hem vist, l'ordenació bàsica per part de l'Estat, a l'àmbit de les Illes Balears, només faltava la darrera passa, que ara s'ha donat, per tal de, en l'exercici de la competència estatutària, acabar de conformar i detallar la regulació de les consultes populars referendàries d'àmbit municipal.

La previsió que el batle, per si mateix, pugui posar en marxa el procés d'una consulta municipal referendària es fa en compliment del mandat de l'article 71 de la Llei de bases de règim local. I la introducció de la possibilitat que es reguli, com una de les formes d'iniciativa de convocar una consulta popular referendària a petició de la ciutadania, es fa a l'empara del que disposa l'article 18.f) de la Llei de bases de règim local, la qual assenyala com un dels drets dels veïns demanar la consulta popular en els termes previstos en la llei.

Pel que fa al necessari acord per majoria absoluta del plenari de l'ajuntament, està regulat en l'article 19, i la imprescindible autorització del Govern de l'Estat per poder celebrar la consulta ve regulada en l'article 20. Cal destacar que, per via de referèndum, només es poden consultar "assumptes d'especial rellevància", transposant la terminologia usada per l'article 71 de la Llei de bases de règim local i respectant l'exclusió de la matèria d'hisenda local que imposa l'esmentat article de la llei bàsica, a pesar de la indubtable rellevància que té la qüestió per a la ciutadania. I, pel que fa a les garanties del procés, s'ha acudit a les garanties pròpies del procés electoral. Com a novetat, també s'ha introduït el fet que només seran vàlides les paperetes existents als col·legis electorals i s'han declarat expressament no vàlides les que duguin

preimpresa la resposta del sí o del no. La raó que fonamenta aquesta qüestió la trobam en la voluntat que expressen les persones que acudeixen a emetre el seu vot que sigui el més lliure possible, de tal manera que sigui el ciutadà, protegit per la intimitat que dona la cabina de votació, qui pugui manifestar el seu vot sense pressions de cap tipus, aconseguint evitar, així, possibles temptacions d'insinuar el vot fora del col·legi electoral mitjançant l'entrega de paperetes preimpreses.

A través del títol tercer, dividit en set capítols, es desenvolupen cinc figures de democràcia participativa, totes elles a l'empara del mandat de l'article 9.2 de la Constitució, del títol competencial regulat en l'article 31 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i, més concretament, en el seu apartat 10, i d'acord amb la doctrina del Tribunal Constitucional fixada en la Sentència 31/2015, de 25 de febrer (FJ 4), quan apunta que, en les previsions del constituent, s'hi poden sumar «totes aquelles fórmules de participació ciutadana que institueixi el legislador ordinari —estatal o autonòmic— en el marc de les seves competències» i sempre amb el benentès que aquestes figures «no són expressions del dret de participació que garanteix l'article 23.1 CE», sinó que es tracta de «manifestacions que no encaixen, pròpiament, ni en les formes de democràcia representativa ni en la democràcia directa, incardinant-se més aviat en un *tertium genus* que s'ha denominat democràcia participativa» fent una cita de la seva pròpia Sentència 119/1995, de 17 de juliol (FJ 6), per la qual cosa s'ha establert de manera expressa en diversos llocs de la norma que els resultats d'aquestes consultes i processos participatius no poden ser vinculants per als poders públics, en tant que són l'expressió de només una part de la ciutadania, que «articulen voluntats particulars o col·lectives, però no generals», és a dir, no imputables al cos electoral, d'acord amb la Sentència 31/2010 del Tribunal Constitucional.

Per desenvolupar legislativament la figura de les consultes populars no referendàries, que han pres per nom «consultes ciutadanes», s'ha tingut especial esment de no incórrer en la inconstitucionalitat, i s'ha tingut molt en compte per allunyar-se de la figura del referèndum, la definició que ens ve donada per l'Alt Tribunal, amb les següents paraules: «El referèndum és, per tant, una espècie del gènere «consulta popular» amb la qual no es recull l'opinió de qualsevol col·lectiu sobre qualssevol assumpte d'interès públic, a través de qualsevol procediment, sinó aquella consulta l'objecte de la qual es refereix estrictament al parer del cos electoral (expressiu de la voluntat del poble: STC 12/2008, de 29 de gener, FJ 10) conformat i exterioritzat a través d'un procediment electoral, això és, basat en el cens, gestionat per l'Administració electoral i assegurat amb garanties jurisdiccionals específiques, sempre en relació amb assumptes públics la gestió dels quals, directa o indirecta, mitjançant l'exercici del poder polític per part de la ciutadania, constitueix l'objecte del dret fonamental recollit per la Constitució en l'art. 23.1 (així, STC 119/1995, de 17 de juliol). Per qualificar una consulta com a referèndum o, més precisament, per determinar si una consulta popular es verifica «per via de referèndum» (art. 149.1.32 CE) i la seva convocatòria requereix llavors d'una autorització reservada a l'Estat, ha d'atendre's la identitat del subjecte consultat, de manera que sempre que aquest sigui el cos electoral, la via de manifestació pròpia del qual és la dels diferents procediments electorals, amb les seves corresponents garanties, estarem davant una consulta referendària.»

Per tot això, per regular la figura de la consulta ciutadana, aquesta llei ha tingut especial atenció a la definició que en la mateixa sentència es fa de les consultes no referendàries, que defineix com aquelles que recullen «l'opinió de qualsevol col·lectiu (STC 31/2010, de 28 de juny, FJ 69), per la qual cosa articulen «voluntats particulars o col·lectives, però no generals, això és, no imputables al cos electoral» (STC 103/2008, d'11 de setembre, FJ 2)» per acabar dient que «en les consultes populars no referendàries es participa a títol individual (*uti singuli*) o com a membre d'un col·lectiu, sigui social, econòmic, cultural o d'una altra índole (*uti socius*)» (STC 31/2015, de 25 de febrer, FJ 5).

Com es veu, aquesta doctrina priva les institucions autonòmiques, insulars i municipals de poder fer consultes populars no referendàries dirigides al cos electoral, per la qual cosa, inspirats en la doctrina del mateix Tribunal Constitucional, s'ha creat, a través del capítol II, el Registre Únic de Participació Ciutadana, instrument que servirà perquè s'hi inscriuïn aquelles persones que vulguin ser subjectes actius de la democràcia participativa, de tal manera que, quan el Govern de les Illes Balears, un consell insular o un ajuntament vulguin consultar algun extrem, tinguin un registre al qual poder acudir, però en el qual no hi haurà tot el cens electoral, sinó només una part de la població, només aquelles persones que lliurement i voluntàriament hagin manifestat la seva voluntat de formar part del col·lectiu ciutadà que vol participar de manera activa i directa en els afers públics. Aquest registre, a més, estarà sectoritzat per les matèries corresponents a cadascuna de les competències estatutàries, de manera que, quan es vulgui fer una consulta sobre una matèria, no sigui necessari consultar totes les persones i entitats inscrites en el Registre, sinó només aquelles que hagin manifestat expressament, a l'hora d'inscriure-s'hi, la voluntat de ser consultades en relació amb la matèria en concret. Cal destacar, finalment, que per dur a terme les consultes ciutadanes només les persones inscrites en el Registre Únic, i més concretament en la subsecció pertinent, podran ser consultades de tal manera que la no-inscripció en el Registre impedeixi al ciutadà de participar en la concreta consulta.

Una consulta popular no referendària, com la regulada en el capítol III, necessita un òrgan de control i seguiment, amb l'objecte de resoldre la problemàtica que pugui anar apareixent durant el procés participatiu i que agrupi la informació per dur a terme el recompte final. Amb aquest objectiu, s'ha creat una nova figura de democràcia participativa denominada Consell de Participació; es constituirà un consell per a cada consulta ciutadana i estarà format per cinc persones, elegides en la forma que reglamentàriament vengui determinada, d'entre les que voluntàriament hagin manifestat la seva voluntat de ser inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, en la seva secció del Consell de Participació.

D'aquesta manera s'ha dissenyat un sistema de consultes populars no referendàries essencialment diferent al dels referèndums, establint un marc procedimental homogeni per a totes les consultes ciutadanes que es puguin celebrar, garantint els principis de transparència, publicitat,

participació i pluralisme, regulant la necessària campanya d'informació i el vot anticipat, així com el desenvolupament de la votació i del recompte, primer provisional, que es duu a terme a través de les meses de consulta, i després final, que duu a terme el Consell de Participació.

El capítol cinquè introdueix una forma de participació proactiva, les audiències ciutadanes, que permeten a la ciutadania posar de relleu davant l'autoritat pública els problemes del dia a dia que afecten una generalitat de persones. D'aquestes qüestions, després de posar-les en comú a través del portal de participació, aquelles que més suports hagin tingut hauran de ser tractades en audiència pública, i quedaran així eliminats per aquella convocatòria els problemes que poden tenir la consideració de més personals o particulars, pel fet d'haver rebut menys suport, i, per tant, considerats impropis d'una figura de participació col·lectiva. En qualsevol cas, la darrera decisió per a la solució de la problemàtica concreta i particular plantejada a través de l'audiència ciutadana correspon a l'autoritat convocant, sense que, de cap de les maneres, aquesta no vengui obligada a prendre una decisió en aquell precís moment, ni que les opinions o orientacions plantejades per la ciutadania en aquell determinat moment vinculin la futura decisió de l'esmentada autoritat convocant.

En el capítol VI es regula de manera particular la composició, l'organització i el funcionament dels fòrums de participació ciutadana, que es configuren com aquell espai de discussió i anàlisi format per persones físiques, les quals poden actuar en nom propi o com a persones representants d'entitats ciutadanes, amb la funció d'obtenir opinions, propostes o crítiques en relació amb els temes que resultin objecte de debat, així com analitzar i avaluar el resultat d'una actuació pública concreta ja executada o duita a terme per l'administració convocant. Per la seva pròpia naturalesa, no són òrgans decisoris i les seves opinions o conclusions no poden ser vinculants per a l'autoritat convocant.

Finalment, es regulen els pressuposts participatius com aquella figura que permet a les entitats ciutadanes influir de manera directa en la despesa de recursos propis de l'administració pública i reglamentar el procés, la presentació de propostes, la seva valoració i posterior votació. Cal destacar que, a més de les persones físiques, se situen com a subjectes actius dels pressuposts participatius les entitats ciutadanes, que són imprescindibles i, a la vegada, la màxima expressió de la societat civil, observada des del punt de vista col·lectiu.

Tanquen la llei: vuit disposicions addicionals, que es configuren com a mandats a l'administració pública per possibilitar una correcta aplicació d'aquesta norma; tres disposicions transitòries, que pretenen fer possible l'aplicació de la llei mentre no s'hagi duit a terme el seu desenvolupament reglamentari; una disposició derogatòria, que té el seu fonament en la regulació molt més àmplia que duu a terme aquesta norma en relació amb les consultes populars referendàries d'àmbit municipal, que ja teníem regulades a través de l'article 123 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears; i la disposició final, d'entrada en vigor.

TÍTOL I **DISPOSICIONS GENERALS**

Capítol I **Disposicions generals**

Article 1

Objecte de la llei

1. Aquesta llei té per objecte:

a) Els referèndums municipals en l'àmbit de les corporacions municipals, com a instrument de democràcia directa, prevists en la disposició addicional de la Llei Orgànica 2/1980, de 18 de gener, sobre la regulació de les diferents modalitats de referèndum, i en l'article 71 de la Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local, referents a assumptes de la competència pròpia municipal i de caràcter local que siguin d'especial rellevància per als interessos dels ciutadans del municipi, amb exclusió dels referents a la hisenda local.

b) Aprofundir en la democràcia participativa, regulant les consultes i els processos participatius, el seu règim jurídic i procediment, dins l'àmbit competencial de la comunitat autònoma, les illes que la integren i els municipis que en formen part.

2. A efectes d'aquesta llei, es consideren processos de participació ciutadana el conjunt d'actuacions, procediments i instruments ordenats i seqüenciats en el temps, desenvolupats per les administracions públiques de les Illes Balears en l'àmbit de les seves competències, per possibilitar l'exercici per part de la ciutadania del dret a la participació en l'elaboració de disposicions normatives reglamentàries, la gestió i decisió dels assumptes públics, l'avaluació de les polítiques públiques i dels serveis públics, i la confecció de pressuposts participatius.

3. Els processos participatius no referendaris regulats en la present llei no podran menyscar les facultats de decisió que corresponen als òrgans representatius, ni les que corresponguin legalment al govern autonòmic, insular o local, però en el cas que el seu resultat no sigui assumit totalment o parcialment, l'òrgan competent per adoptar la decisió sobre la matèria de la consulta estarà obligat a motivar-la.

Article 2

Àmbit d'aplicació de la llei

1. Els preceptes d'aquesta llei que regulen les consultes ciutadanes i altres instruments de participació ciutadana són aplicables en l'àmbit de l'administració autonòmica, insular i local, sens perjudici del desplegament normatiu que en puguin fer els municipis i les illes, en virtut de la seva capacitat d'autoorganització.
2. Els preceptes d'aquesta llei que regulen els referèndums municipals són aplicables a tots els municipis i entitats locals menors de les Illes Balears.

Article 3

Entitats ciutadanes

De conformitat amb aquesta llei, són considerades entitats ciutadanes totes aquelles persones jurídiques sense ànim de lucre que estiguin constituïdes, en funcionament i regulades per la normativa vigent en matèria d'associacions, fundacions, col·legis professionals o qualsevol altra forma amb personalitat jurídica pròpia, que estiguin inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, i que tinguin un àmbit d'actuació vinculat a l'interès de les Illes Balears.

Article 4

Principis orientadors

1. Són principis orientadors de la participació ciutadana:

- a) Universalitat.
- b) Igualtat.
- c) Corresponsabilitat ciutadana.
- d) Solidaritat.
- e) Tolerància.
- f) Transparència. S'exercirà una gestió transparent d'òrgans i processos de participació. Amb aquest objectiu es posarà a disposició de la ciutadania informació veraç, suficient, accessible i comprensible.
- g) Capacitació per a la ciutadania plena.
- h) Transversalitat. El dret de participació ciutadana ha de constituir un eix transversal d'actuació en tots els nivells de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei.
- i) Eficàcia de la participació ciutadana, que ha de ser útil i viable, contribuint a una millor gestió dels assumptes públics.
- j) Perdurabilitat. La participació ciutadana ha de concebre's com un procés permanent, i ser contínua i sostinguda en el temps.
- k) Facilitat i comprensió. En els processos de participació ciutadana, la informació es facilitarà de forma senzilla i comprensible per a la ciutadania.
- l) Accessibilitat, no-discriminació tecnològica i adaptació de mitjans i llenguatges. Els canals i mitjans habilitats per a la participació no han de constituir un factor d'exclusió per a determinats sectors de la ciutadania.

2. Els òrgans col·legiats prevists en els instruments de participació ciutadana han de comptar, sempre que sigui possible, amb una representació equilibrada de dones i homes, en els termes que recull la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, participació equilibrada que haurà de ser fomentada per l'administració pública, d'acord amb el que estableix l'article 4 de l'esmentada llei, al mateix temps que també ha de fomentar la participació efectiva de les dones en tots els instruments de participació prevists en aquesta llei.

3. El funcionament d'aquests instruments ha d'assegurar, igualment, condicions d'inclusió social i ciutadania plena, afavorint la participació de les persones amb discapacitat, de les persones majors i de la joventut.

Article 5

Drets i obligacions

1. Drets.

El dret de participació de les persones físiques i de les entitats de participació ciutadana inclourà també:

- a) La iniciativa per promoure els processos de participació ciutadana en els supòsits i termes contemplats en la present llei.
- b) El dret a rebre de les administracions públiques, en els termes previstos en la normativa aplicable sobre transparència i bon govern, la informació pública sobre la matèria objecte de participació, a fi de disposar d'elements de judici fundats per a la seva ulterior intervenció.
- c) La possibilitat de recaptar la col·laboració de les administracions públiques en les iniciatives de participació ciutadana, de conformitat amb el previst en aquesta llei.

2. Obligacions de les administracions públiques respecte de la participació ciutadana.

L'administració autonòmica i les administracions insulars i locals de les Illes Balears tindran les següents obligacions:

- a) Integrar la participació ciutadana en el conjunt de les seves actuacions.
- b) Promoure la formació en participació ciutadana del personal al servei de l'administració.
- c) Promoure la formació de la ciutadania en la participació.
- d) Promoure l'exercici efectiu del dret de participació ciutadana, especialment en relació amb col·lectius de major nivell de desigualtat econòmica, educativa i cultural, i facilitar diverses modalitats de participació per tal d'evitar que l'esclletxa digital constitueixi un obstacle per a la participació ciutadana.
- e) Disposar de partides pressupostàries dels respectius pressupostos generals que seran destinades a processos de pressupostos participatius.
- f) Establir formes de participació ciutadana en l'avaluació de les polítiques públiques.
- g) Garantir el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades de caràcter personal en els processos de participació ciutadana.

Article 6

Protecció de dades

1. Les dades personals que les persones proporcionin a l'administració en l'exercici dels drets garantits en aquesta llei seran utilitzades amb les finalitats i els límits que s'hi estableixin i amb un respecte total a la normativa específica de protecció de dades de caràcter personal.
2. No es considera cessió de dades l'accés de les corporacions municipals i insulars al Registre Únic de Participació Ciutadana, ja que la sol·licitud d'alta en aquest registre té únicament l'objecte específic d'exercir el dret a participar en els processos i les consultes ciutadanes que puguin dur a terme, indistintament, no sols el Govern de les Illes Balears, sinó també els consells i els ajuntaments.

Article 7

Suport institucional

L'administració convocant de qualsevol procés de participació ciutadana ha de posar a disposició dels membres dels òrgans de participació i consulta ciutadanes els mitjans personals i materials i els instruments de suport i d'assistència necessaris per poder complir la funció per a la qual han estat convocats.

Capítol II Del foment de la participació ciutadana

Article 8

Mesures de foment per a la participació ciutadana

1. Les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures necessàries per desenvolupar una cultura participativa en el conjunt de la societat balear, i vetllar perquè els principis bàsics d'aquesta llei siguin respectats en les seves actuacions.

2. Les mesures de foment podran ser, entre altres, les següents:

- a) Programes de formació per a la participació ciutadana.
- b) Programes de formació per al personal al servei de les administracions públiques.
- c) Mesures de participació de la infància a través de la instauració d'òrgans de participació integrats per nens i nenes.
- d) Mesures de foment als centres educatius.
- e) Mesures de sensibilització i difusió, especialment entre joves, persones de la tercera edat i persones en situació de vulnerabilitat, tant respecte de processos participatius concrets com del dret de participació des del seu vessant de democràcia participativa.
- f) Mesures per a l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva, i d'adaptació de mitjans i llenguatges a les diferents capacitats, especialment pel que fa a noves tecnologies.
- g) Convenis de col·laboració amb entitats de participació ciutadana.
- h) Convenis de col·laboració amb ens locals.

Article 9

Foment de l'associacionisme

Les administracions públiques donaran suport a l'associacionisme participatiu, formal i informal, així com a les activitats de les entitats ciutadanes que fomentin la participació. A aquests efectes podran:

- a) Facilitar la cessió d'ús d'espais i equipaments públics per al seu funcionament i activitats.
- b) Dotar de recursos econòmics, en els termes legalment establerts.
- c) Facilitar assistència tècnica i metodològica, personal o a través d'eines tecnològiques, programes informàtics, portals i plataformes de participació virtual.

TÍTOL II DE LA DEMOCRÀCIA DIRECTA. ELS REFERÈNDUMS MUNICIPALS

Capítol I Disposicions generals

Article 10

Concepte

1. El referèndum municipal és l'instrument de democràcia directa per conèixer la voluntat de les persones majors d'edat, censades en un municipi, expressada mitjançant votació, sobre assumptes de la competència pròpia municipal i de caràcter local que siguin d'una especial rellevància per als interessos de la població, a través d'un procés que gaudeixi de les garanties del procés electoral.

2. Queden expressament exceptuats i exclosos els assumptes relatius a la hisenda local.

3. El resultat d'aquest tipus de consulta, sempre i en tot cas, és vinculant per a l'autoritat convocant.

Article 11

Sufragi

1. El referèndum municipal es decideix per sufragi universal, lliure, igual, directe i secret.
2. Poden expressar la seva decisió en el referèndum municipal les persones residents al municipi que, en el temps de la convocatòria del referèndum, gaudeixin del dret de sufragi actiu en les eleccions municipals.

Article 12

Circumscripció del referèndum municipal

El referèndum es pot circumscriure a tot el terme municipal o a una part concreta d'aquest, que haurà de constar delimitada en l'acord de convocatòria.

Capítol II **Del procediment**

Secció 1a *De la iniciativa*

Article 13

Formes d'iniciativa

1. El procediment del referèndum municipal es pot iniciar de dues formes:
 - a) Per iniciativa institucional.
 - b) Per iniciativa popular.
2. La iniciativa institucional es pot dur a terme a sol·licitud d'un grup municipal, de la majoria simple del Ple municipal o per decisió de la Presidència de la corporació.
3. La iniciativa popular ha de ser subscripta per un nombre de persones que tinguin dret a sufragi en l'àmbit de la consulta, degudament identificades, que, com a mínim, sigui igual:
 - al 10% de la població, als municipis amb una població de menys de 5.000 persones.
 - a 500 persones més el 2% de la població que excedeixi de les 5.000, als municipis amb una població de 5.000 a 100.000 persones.
 - a 2.400 persones més l'1% de la població que excedeixi de les 100.000, als municipis amb una població de més de 100.000 persones.

Article 14

Comissió promotora del referèndum per iniciativa popular

1. La comissió promotora és l'instrument per dur endavant un referèndum per iniciativa popular, i ha d'estar formada per un mínim de deu persones, majors d'edat, que estiguin inscrites en el cens electoral del municipi respectiu i que no estiguin privades dels seus drets polítics.
2. No poden formar part de la comissió promotora els membres electes de la corporació municipal a l'àmbit territorial de la qual es vulgui dur a terme la consulta.
3. Les persones que formen la comissió promotora han de designar i apoderar, en qualsevol de les formes admeses en dret, un dels seus membres, que serà la persona que s'adreçarà a l'administració i la que rebrà les notificacions i comunicacions en nom de la comissió promotora.
4. La comissió promotora quedarà dissolta de forma automàtica una vegada siguin proclamats els resultats definitius de la consulta.

Article 15

Inici del procediment en cas d'iniciativa popular

1. El procediment per dur a terme un referèndum per iniciativa popular s'inicia mitjançant la presentació d'una sol·licitud adreçada al president o presidenta de la corporació, signat per la persona representant de la comissió promotora.
2. La sol·licitud ha de tenir el contingut següent:
 - a) Nom, llinatges, document nacional d'identitat (d'ara endavant, DNI) o número d'identitat d'estranger (d'ara endavant, NIE) i domicili de la persona representant de la comissió.
 - b) Identificació del mitjà electrònic o, si no n'hi ha, lloc físic en què es vol que es practiqui la notificació. Addicionalment, l'interessat pot aportar la seva adreça de correu electrònic i/o dispositius electrònics per tal que la corporació municipal l'avisí de l'enviament o posada a disposició de la notificació.
 - c) Nom, llinatges, DNI o NIE i domicili dels altres membres de la comissió promotora, a més de la resta de dades personals que considerin oportunes.
 - d) El text exacte de la pregunta, que ha de poder ser resposta amb un sí o un no.
3. La sol·licitud ha d'anar acompanyada, si n'és el cas, dels documents acreditatius de l'apoderament de la persona representant, tret que ja constin en poder de l'administració.

Article 16

Valoració de la sol·licitud de referèndum

1. Dins el termini de vint dies hàbils des de la presentació de la sol·licitud a què fa referència l'article anterior, el secretari o secretària de la corporació l'ha d'examinar, ha d'emetre un informe motivat sobre la seva admissibilitat o no, el batle o batlessa ha de dictar la pertinent resolució i s'ha de notificar a la persona que representi la comissió promotora. La falta de notificació de la resolució en el termini indicat té els efectes del silenci positiu.
2. Són causes d'inadmissió:
 - a) Que la matèria relativa a la consulta no sigui de la competència municipal.
 - b) Que ja hi hagi en tràmit a la mateixa corporació municipal una consulta amb el mateix objecte o essencialment semblant.
 - c) Que no compleixi algun dels requisits que determina aquesta llei. En aquest cas, si el defecte és esmenable, es concedirà un termini de trenta dies als proponents per esmenar-lo.
3. La resolució d'admissió o inadmissió de la sol·licitud s'ha de notificar a la persona representant de la comissió. En cas d'admissió, s'ha d'indicar expressament que es pot iniciar el procés de recollida de signatures. També s'ha de posar en coneixement del Ple de la corporació a la primera sessió plenària que se celebri, posterior a la data en què s'hagi dictat la resolució.
4. Contra la resolució que resol la sol·licitud es pot interposar un recurs d'alçada davant el Ple de la corporació municipal en el termini d'un mes comptador des de la data de la seva notificació, que es farà constar expressament en la resolució. L'acord del Ple esgota la via administrativa i contra aquest hi cabran els recursos que prevegin les lleis de procediment pertinents.

Article 17

Format dels plec de recollida de signatures

1. Els plec de recollida de signatures han de reproduir a la capçalera el text íntegre de la pregunta a formular. Al costat de la signatura de la persona que hi dona suport s'hi ha d'indicar, necessàriament, el seu nom i llinatge o llinatges i el número del DNI o NIE.
2. El cos del document s'ha d'estructurar en sis columnes amb el contingut següent: número d'ordre de les signatures que haurà de ser correlatiu; nom; primer llinatge; segon llinatge; DNI o NIE; i, per últim, la signatura.
3. En els plec de recollida de signatures es farà constar que els signants manifesten que tenen dret a sufragi actiu en l'àmbit de la consulta.

Article 18

Procés de recollida de signatures

1. La comissió promotora, un cop que hagi rebut la notificació de la resolució, pot iniciar el procés de recollida de signatures. Aquest procés té una durada màxima de quatre mesos, comptadors des de la notificació de la resolució.
2. Les signatures han de ser autenticades per notari o notària, pel secretari o secretària de la corporació del municipi on s'hagi de fer la consulta, o per fedataris especials designats per la comissió promotora.
3. Poden adquirir la condició de fedataris especials les persones que, en plena possessió dels seus drets civils i polítics, jurin o prometin davant el secretari o secretària de la corporació municipal donar fe de l'autenticitat de les signatures dels signataris de la proposta.
4. Per fer constar l'autenticació s'ha d'indicar la data, que pot ser col·lectiva, plec per plec. En aquest cas, al costat de la data s'hi ha de consignar el nombre de signatures contingudes en el plec.

Secció 2a *De la convocatòria*

Article 19

Acord de celebració

1. La proposta de referèndum municipal, en qualsevol de les dues formes indicades en l'article 13 d'aquesta llei, s'ha d'incloure en l'ordre del dia de la primera sessió plenària de la corporació que s'hagi de celebrar; i, de conformitat amb el que disposa l'article 71 de la Llei reguladora de les bases del règim local, l'acord de celebració ha de ser aprovat per majoria absoluta del Ple.
2. L'acord ha de contenir els termes exactes de la consulta, que ha de consistir en una o diverses preguntes, redactades d'una manera inequívoca i que no predetermini el sentit de la resposta, a fi que el cos electoral es pugui pronunciar en sentit afirmatiu o negatiu.

Article 20

Tramitació de l'autorització

Una vegada que s'hagi acordat la celebració d'un referèndum municipal, en el termini de cinc dies hàbils, s'ha de sol·licitar la preceptiva autorització al Govern de l'Estat, per a la qual cosa el secretari o secretària de la corporació municipal, amb el vistiplau de la Presidència, ha de trametre un certificat literal de l'acord favorable del Ple, juntament amb una còpia de l'expedient, al Govern de l'Estat, per tal de sol·licitar l'autorització de la celebració del referèndum municipal, en els termes que preveu la Llei Orgànica 2/1980, de 18 de gener, sobre regulació de les diferents modalitats de referèndum.

Article 21

Convocatòria

En cas que el Govern de l'Estat adopti l'acord d'autorització per a la celebració del referèndum municipal, en els cinc dies hàbils següents a la recepció de la comunicació de l'acord s'ha de convocar, mitjançant un decret de batllia, el referèndum municipal, que s'ha de celebrar en un termini màxim de tres mesos. El decret de batllia ha de contenir:

- a) Els termes exactes de la consulta.
- b) El dia de la votació.
- c) La durada de la campanya d'informació.
- d) La informació de les funcions de control i seguiment del procés electoral que corresponen a la Junta Electoral de Zona.

Article 22

Publicació

1. El decret de convocatòria s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, com a mínim amb dos mesos d'antelació a la data prevista per a la votació.

2. A més, s'ha de publicar al web de la institució, i s'ha de difondre a través d'edictes de l'ajuntament, dels taulers d'anuncis de les oficines municipals, i a través de totes les xarxes socials de les quals, de manera ordinària, faci ús la corporació municipal.

Capítol III

De l'organització i la documentació de la consulta

Article 23

Administració electoral

A l'efecte de donar la necessària garantia d'objectivitat, transparència i igualtat al procés, l'administració electoral ha d'estar integrada per la Junta Electoral Provincial i per la Junta Electoral de Zona, així com per les meses electorals, en els termes que preveu la Llei Orgànica 2/1980, de 18 de gener, sobre regulació de les diferents modalitats de referèndum.

Article 24

Junta Electoral de Zona

1. La Junta Electoral de Zona té la seu a la localitat que és cap del partit judicial al qual pertany el municipi convocant, d'acord amb el que preveu l'apartat 6 de l'article 8 de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general. La Junta s'ha de constituir amb els vocals judicials el tercer dia hàbil següent a la publicació de la convocatòria en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, i amb tots els vocals, el desè dia hàbil següent.

2. La Junta Electoral de Zona té la composició establerta en l'article 11 de la Llei Orgànica del règim electoral general, si bé la designació dels vocals no judicials l'ha de fer la Junta Electoral Provincial a proposta conjunta dels grups polítics amb representació municipal. Si la proposta no té lloc abans del vuitè dia hàbil següent a la publicació de la convocatòria en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, la Junta Electoral Provincial durà a terme la designació.

3. Els acords de la Junta Electoral de Zona es poden recórrer davant la Junta Electoral Provincial, que ha de resoldre sobre els recursos en el termini de cinc dies hàbils des de la interposició del recurs. La interposició ha de tenir lloc dins les vint-i-quatre hores següents a la notificació de l'acord i davant la Junta Electoral de Zona, que, amb el seu informe, ha de trametre l'expedient en el termini de quaranta-vuit hores a la Junta Electoral Provincial. Contra la resolució d'aquesta darrera no es pot interposar cap recurs administratiu.

Article 25

Paperetes i actes d'un referèndum municipal

1. La Junta Electoral de Zona ha d'aprovar amb un mes d'antelació, com a mínim, a la data indicada per a la votació el model de paperetes, així com el de les actes de les meses electorals.

2. En qualsevol cas, en la papereta hi ha de figurar la pregunta o preguntes que es formulin. Així mateix, hi ha de constar la indicació dels monosíl·labs "sí" i "no" amb una casella al costat de cada un, de manera que el votant pugui expressar la seva decisió marcant la casella que consideri oportuna o deixar en blanc l'espai reservat a aquest efecte.

3. La corporació municipal organitzadora ha de lliurar les paperetes de votació en un nombre suficient a les meses electorals, almenys una hora abans del moment en què s'hagi d'iniciar la votació, les quals seran les úniques vàlides.

Article 26

Mitjans personals, materials i econòmics

1. El municipi convocant del referèndum ha de posar a disposició de la Junta Electoral de Zona els mitjans personals i materials necessaris per al desenvolupament de les seves funcions. A aquest efecte pot sol·licitar la col·laboració de les forces i cossos de seguretat, d'acord amb el que estableix la normativa aplicable.

2. Correspon també al municipi fer-se càrrec de les despeses necessàries per al desenvolupament del procés.

Article 27

Cens electoral

A partir del cinquè dia posterior a la publicació del decret de convocatòria, la corporació municipal ha d'exposar en el tauler d'edictes fins al dia de la votació les llistes electorals facilitades per la Delegació Provincial de l'Oficina del Cens. Aquestes s'han de trametre a les meses electorals juntament amb la documentació oficial.

Article 28

Seccions, locals i meses electorals

1. La corporació municipal és la responsable de relacionar el nombre i els límits de les seccions electorals, els seus locals i les meses corresponents a cadascuna.
2. La relació prevista en l'apartat anterior s'ha de fer pública de la mateixa manera i en els terminis prevists en l'article 22 anterior.

Article 29

Formació de les meses electorals

1. La formació de les meses electorals correspon a la corporació municipal, sota la supervisió de la Junta Electoral de Zona, de conformitat amb el que estableixen els articles 2, 3 i 26.1 de la Llei Orgànica del règim electoral general.
2. Els sorteigs per a la designació de les persones que ocupin les presidències i vocalies de les meses s'han de dur a terme entre el desè i quinze dies posteriors a la publicació del decret de convocatòria.
3. Els càrrecs de president o presidenta i vocals de les meses electorals són obligatoris. Per a la designació d'aquests càrrecs és aplicable el que preveuen els apartats 2, 3 i 4 de l'article 27 de la Llei Orgànica del règim electoral general, excepte el darrer incís de l'apartat 3.

Capítol IV

De la campanya informativa, el vot, l'escrutini, la proclamació de resultats i les reclamacions

Article 30

Durada de la campanya d'informació

La durada de la campanya d'informació és la fixada en el decret de convocatòria de la consulta. En cap cas la campanya d'informació no pot ser inferior a deu dies ni superior a quinze, i ha de finalitzar a les zero hores del dia anterior a l'assenyalat per a la votació.

Article 31

Espais i llocs públics d'informació

1. Tenen dret als espais gratuïts d'informació tots els grups polítics amb representació municipal i la comissió promotora de la consulta.
2. Els espais en els mitjans de comunicació de titularitat pública queden limitats a l'àmbit local afectat.
3. La corporació municipal ha de reservar llocs gratuïts per a la col·locació de la informació i facilitar locals oficials o llocs públics, també gratuïts, per a actes de la campanya, que han de ser comunicats a la Junta Electoral de Zona en el termini dels deu dies següents al de la publicació de la convocatòria en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.
4. La Junta Electoral de Zona ha de distribuir els espais i llocs gratuïts atenent el criteri d'igualtat d'oportunitats i, subsidiàriament, el nombre de vots que va obtenir en les darreres eleccions municipals cada grup polític amb representació municipal, i els ha de distribuir segons les preferències manifestades per aquests grups, garantint el respecte al pluralisme durant la campanya. En cas que la consulta hagi estat promoguda per iniciativa popular, s'han de tenir en compte: en primer lloc, les preferències manifestades per la persona representant de la comissió promotora, a la qual correspondrà el 30% dels espais i llocs gratuïts per fer la campanya informativa; i, a continuació, les dels grups polítics, segons els criteris assenyalats anteriorment, als quals correspondrà el 70% restant dels espais i llocs per fer campanya.

Article 32

Campanya institucional

1. Des del moment de la convocatòria i fins a la finalització de la campanya d'informació, la corporació municipal afectada per la consulta ha de dur a terme una campanya de caràcter institucional, amb l'objecte d'informar sobre la data de la votació, el procediment per votar, els requisits i tràmits del vot anticipat i el text de la pregunta o preguntes objecte de la consulta, sense que en cap cas no es pugui influir sobre l'orientació del vot.
2. El disseny, el contingut i la forma d'execució de la campanya esmentada han de ser aprovats pel Ple.

Article 33

Acreditació i exercici del dret de sufragi

1. El dret al vot s'ha d'acreditar mitjançant l'exhibició, per part de l'elector, del document nacional d'identitat, passaport o permís de conduir, on consti la fotografia del titular. I, si es tracta d'estrangers, a més del passaport s'haurà d'exhibir la targeta de residència.
2. Per exercir el dret de vot s'ha d'estar inclòs en la llista d'electors que consta en el cens electoral i en la llista de la mesa corresponent. També serà possible l'exercici del dret a vot amb l'aportació d'un certificat expedit per la Delegació Provincial de l'Oficina del Cens Electoral acreditatiu del seu dret a estar inclòs en les llistes del cens electoral vigent en la data de la convocatòria.

Article 34

Vot anticipat

1. Es pot emetre el vot amb caràcter anticipat davant el secretari o secretària de la corporació, o davant el funcionari o funcionaris del mateix ajuntament en els quals aquells hagin delegat aquesta funció, els quals hauran de facilitar a la persona interessada la documentació necessària. El vot ha de quedar custodiat a la Secretaria de la corporació, sota la responsabilitat del seu secretari o secretària, en la forma que decideixi, dins un sobre tancat pel mateix elector, fins al dia de la votació.
2. Una vegada emès el vot anticipat, el secretari o secretària de la corporació ha d'anotar-ho en la relació d'electors que s'ha de trametre a la mesa electoral el dia de la votació, abans de l'obertura dels col·legis electorals, per evitar el sufragi duplicat, juntament amb tots els vots anticipats emesos.
3. Per emetre el vot anticipat no és necessari al·legar cap raó o excusa.
4. El vot anticipat es pot emetre a partir d'un mes després de la publicació del decret de convocatòria en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* fins al segon dia previ al dia de la votació.

Article 35

Constitució de les meses electorals, votació i escrutini

1. Els membres de la mesa electoral s'han de reunir a les 8.00 hores del dia fixat per a la votació en el local corresponent. La votació s'ha d'iniciar a les 9.00 hores i s'ha de dur a terme sense interrupció fins a les 20.00 hores del mateix dia, mitjançant el dipòsit de les paperetes dins l'urna, amb un doblec o dos, i sense sobre. Un cop acabada la votació, el president o la presidenta de la mesa ha d'obrir, d'un en un, els sobres del vot anticipat i, sense desplegar-les, ha d'introduir les paperetes dins l'urna. Finalment, han d'emetre el vot, si volen, els membres de la mesa.
2. Una vegada finalitzada la votació, s'ha de fer l'escrutini, sempre públic. I, un cop fet el recompte dels vots, s'ha d'emplenar una acta en la qual s'han de fer constar el nom i els llinatges dels membres de la mesa electoral, amb indicació del DNI, número d'identificació fiscal (d'ara endavant, NIF), NIE o passaport, les incidències d'interès que poden haver ocorregut durant el dia, el nombre d'electors, el de votants, el de vots a favor, en contra, en blanc i els nuls. Seguidament, la mesa, a través del president o la presidenta, ha de trametre tota la documentació a la Junta Electoral de Zona. D'aquesta acta, se'n facilitarà una còpia a una persona representant de la corporació municipal.
3. Només són vàlides les paperetes distribuïdes per l'administració convocant, i a més, són nul·les les que:
 - a) Hagin patit alteracions de qualsevol tipus.
 - b) Indueixin a error sobre l'opinió expressada o la condicionin.
 - c) Hagin respost afirmativament i negativament a la vegada.
 - d) Duguin preimpresa la resposta del sí o del no.

Article 36

Escrutini general i proclamació del resultat

1. L'escrutini general és públic i el duu a terme la Junta Electoral de Zona el tercer dia posterior al de la votació.

2. En el termini d'un dia des de la realització de l'escrutini general, els grups polítics amb representació municipal i les persones representants dels grups promotors de la consulta, si n'és el cas, poden formular reclamacions contra aquest escrutini davant la Junta Electoral de Zona, que ha de resoldre sobre aquestes en el termini d'un dia.

3. Una vegada resoltes, si s'escau, les reclamacions plantejades, la Junta Electoral de Zona ha de proclamar els resultats de la consulta i trametrà dues còpies de l'acta de proclamació: una, al Govern de l'Estat —perquè en prengui coneixement—, i una altra, a l'Ajuntament afectat perquè en prengui també coneixement, la fixi en el tauler d'edictes de la corporació i n'ordeni la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

TÍTOL III **DE LA DEMOCRÀCIA PARTICIPATIVA**

Capítol I **Disposicions generals**

Article 37

Àmbit objectiu d'aplicació

1. El present títol té per objecte establir i regular les condicions que permetin promoure i garantir la participació real i efectiva dels ciutadans en els assumptes públics autonòmics, insulars i locals de les Illes Balears, tant de manera individual com col·lectiva, a través de diferents figures de democràcia participativa, de forma que, amb els resultats d'aquestes consultes, els poders públics puguin prendre les decisions més encertades i ajustades a l'interès públic.

2. Les accions destinades a canalitzar la participació ciutadana es desenvolupen a través dels instruments prevists en els capítols següents, així com a través dels que s'estableixin en altres normes sectorials.

3. Tenint en compte que els sectors de la ciutadania consultats no representen ni poden representar el conjunt de persones que conformen el cos electoral, el resultat dels processos participatius que es desenvolupen en aquest títol no tenen caràcter vinculant per a l'administració convocant.

4. Els instruments de participació ciutadana han de promoure la igualtat de representació de dones i homes en els termes que recull la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, perquè tothom pugui intervenir plenament en els assumptes públics en igualtat de condicions.

5. El funcionament d'aquests instruments ha d'assegurar igualment condicions d'inclusió social i de ciutadania plena, afavorint la total implicació de les persones amb discapacitat i dels sectors més desfavorits.

6. Les administracions públiques, mogudes per la necessitat de mantenir-se properes a la ciutadania, així com pel seu interès a promoure la transparència administrativa i en la defensa de l'interès general, han de fomentar l'accés de la ciutadania a la informació i als processos participatius, a través de mitjans electrònics, i eliminar les barreres que limitin aquest accés.

Article 38

Procés participatiu

1. Els instruments normatius de caràcter reglamentari —quan no es refereixin a matèries excloses de les iniciatives legislatives— han de sotmetre's amb caràcter general a un procés de participació ciutadana en la seva fase d'elaboració.

2. Sens perjudici del que estableixi la normativa general o sectorial sobre processos participatius, quan així ho consideri l'administració pública, qualsevol iniciativa d'actuació pot ser sotmesa a un procés participatiu, a través dels instruments prevists en aquest títol o altres de naturalesa anàloga.

3. El resultat del procés participatiu s'ha de plasmar en un informe de participació ciutadana elaborat per l'òrgan competent en l'actuació que es preveu dur a terme, en el qual s'han d'indicar:

- a) Els mecanismes de participació que han estat utilitzats.
- b) El resultat del procés participatiu.

c) L'avaluació per part de l'òrgan proponent del procés de participació, especificant que els suggeriments o recomanacions de la ciutadania, si s'escau, han estat incorporats en el text o iniciativa d'actuació.

Article 39

Foment de la participació ciutadana

1. Les administracions de les Illes Balears han de dur a terme programes de sensibilització i formació tant per a la ciutadania en general com per al personal al seu servei, amb l'objectiu de donar a conèixer la finalitat i el funcionament dels diferents procediments i instruments de participació prevists, així com de promoure'n l'ús.
2. Les administracions han de fomentar la participació a través de mitjans electrònics. A aquest efecte, han d'impulsar l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació que resultin idònies, a més dels instruments deliberatius presencials.

Capítol II

Del Registre Únic de Participació Ciutadana

Article 40

Registre Únic de Participació Ciutadana

1. Es crea el Registre Únic de Participació Ciutadana, en què es pot inscriure qualsevol persona que estigui empadronada en un municipi de les Illes Balears, sempre que hagi fet setze anys. També s'hi poden inscriure, a través de la secció de les entitats ciutadanes, les persones jurídiques sense ànim de lucre.
2. La inscripció en el Registre atorga el dret a ser part activa en els instruments de participació ciutadana, d'acord amb les previsions d'aquesta llei i el seu desenvolupament reglamentari. Alhora, només les persones inscrites poden participar en aquests processos participatius.
3. El Registre depèn i és gestionat per la direcció general competent en matèria de participació ciutadana, de la conselleria que correspongui del Govern de les Illes Balears.
4. L'administració competent quedarà obligada a establir fórmules i mitjans d'inscripció senzills i accessibles per a la ciutadania en el Registre Únic de Participació Ciutadana, i a garantir que es facilitarà ajuda per a la realització del tràmit tant a través de mitjans personals per assessorar els ciutadans que acudeixen a les dependències administratives com a través de mitjans telemàtics.

Article 41

Estructuració

1. El Registre Únic de Participació Ciutadana es subdivideix en quatre seccions:
 - Secció de les persones físiques.
 - Secció de les entitats ciutadanes.
 - Secció del Consell de Participació.
 - Secció dels fòrums de participació ciutadana.
2. Tant la secció de les persones físiques com la secció de les entitats ciutadanes es subdividiran en tantes subseccions com competències resultin atribuïdes estatutàriament a la comunitat autònoma.

Article 42

Secció de les persones físiques

1. La secció de les persones físiques és la base de dades en què estan inscrites les persones que reuneixin els requisits legals i que ho hagin sol·licitat o hagin donat el seu consentiment exprés.
2. La persona que voluntàriament es doni d'alta en el Registre, a més de comunicar les seves dades personals, haurà d'indicar, al mateix temps, en quina o quines subseccions vol participar.
3. Les dades que les persones han de cedir necessàriament al Registre són el nom, els llinatges, el número de DNI, NIF, NIE o passaport, el municipi de residència, el codi postal, l'adreça de correu electrònic i el número de telèfon mòbil. En cas de no tenir correu electrònic ni telèfon mòbil, haurà de cedir una adreça postal.

4. Les comunicacions amb les persones inscrites en el Registre Únic es faran a través del correu electrònic o número de telèfon mòbil cedit a l'administració. I, excepcionalment, en cas de no ser possible a través de les formes indicades anteriorment, la comunicació serà a través de l'adreça postal.

Article 43

Secció de les entitats ciutadanes

1. La secció de les entitats ciutadanes és la base de dades en què estan inscrites les persones jurídiques sense ànim de lucre, amb voluntat d'exercir col·lectivament el seu dret de participació ciutadana, prèviament inscrites en els registres legalment exigits per tenir capacitat d'obrar.

2. Per aconseguir l'alta en el Registre Únic en la secció de les entitats ciutadanes, la persona que tengui la representació legal de la persona jurídica ha de presentar a la direcció general competent en matèria de participació ciutadana una sol·licitud en el Registre on constin les dades següents:

a) En relació amb la persona jurídica: el nom social, el número d'identificació fiscal, el número d'inscripció en el registre d'associacions, el de fundacions o el de col·legis professionals, el municipi de la seu social, el codi postal, el correu electrònic i el número de telèfon mòbil. Així mateix haurà d'indicar en quina o quines subseccions vol donar-se d'alta.

b) En relació amb les persones representants legals: el nom, els llinatges, el número de DNI, NIF, NIE o passaport, el codi postal, l'adreça de correu electrònic i el número de telèfon mòbil i, si s'escau, les dades de la seva inscripció en el registre d'apoderaments. En cas de no tenir correu electrònic ni telèfon mòbil, haurà de cedir una adreça postal.

3. La direcció general responsable del Registre Únic de Participació Ciutadana, d'ofici, consultarà l'efectiva inscripció en aquests registres i si l'objecte social coincideix amb les seccions a les quals s'ha sol·licitat l'alta.

Article 44

Secció del Consell de Participació

1. La secció del Consell de Participació, regulat en els articles 89 a 95 d'aquesta llei, és la part del Registre Únic de Participació Ciutadana en la qual es poden inscriure totes les persones físiques que hi vulguin formar part.

2. En cap cas no poden formar part d'un consell de participació els diputats i les diputades del Parlament de les Illes Balears i del Parlament Europeu, els membres electes de les Corts Generals, dels consells insulars i dels ajuntaments, els membres del Govern de les Illes Balears, del govern dels consells insulars, així com els alts càrrecs i el personal de confiança de les administracions públiques en les Illes Balears.

Article 45

Secció dels fòrums de participació ciutadana

La secció dels fòrums de participació ciutadana, regulats en els articles 102 a 110 d'aquesta llei, és la part del Registre Únic de Participació Ciutadana en la qual es poden inscriure les persones físiques i les entitats ciutadanes que, estant inscrites en les seves pertinents seccions i subseccions, vulguin formar part d'un fòrum de participació ciutadana.

Article 46

Inscripció en el Registre Únic de Participació Ciutadana

1. La inscripció i l'accés al Registre són voluntaris i s'han de poder fer de forma electrònica. En el cas que això no fos possible, es facilitaran models unificats als webs oficials i a les oficines d'atenció i registre de les diferents administracions públiques.

2. Es garanteix, en tot cas, l'accés al Registre de les persones amb algun grau de discapacitat, sempre que no tinguin limitada la seva capacitat d'obrar per sentència judicial.

Article 47

Baixa del Registre Únic de Participació Ciutadana

1. La baixa del Registre Únic de Participació Ciutadana es pot dur a terme, de manera voluntària, per la simple manifestació de la persona o entitat interessada, o d'ofici.

2. Es produirà la baixa d'ofici:

a) En el cas de persones físiques:

- Per l'empadronament en un municipi que no pertanyi a les Illes Balears.
- Per la declaració d'incapacitat per sentència judicial.
- Per limitació dels drets civils i polítics.
- Per sentència judicial.
- Per defunció.

b) En el cas de persones jurídiques:

- Per falta de comunicació de la renovació de les persones representants, d'acord amb la normativa sectorial reguladora del funcionament de l'entitat.
- Per sentència judicial.
- Per l'extinció de la personalitat jurídica.

Article 48

Informació individualitzada

Les persones que s'hagin inscrit en el Registre Únic poden rebre informació individualitzada sobre les actuacions i iniciatives públiques, relacionades amb les subseccions en què s'hagin inscrit, que hagi de dur a terme l'administració autonòmica, insular o municipal, d'acord amb els procediments i mecanismes establerts en aquesta llei i en les normes de desenvolupament reglamentari.

Article 49

Protecció de dades

1. El tractament de les dades que cedeixen les persones es regeix per la normativa de protecció de dades i, en especial, pel Reglament 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades; per la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, així com pel reglament que la desenvolupa. El nivell de seguretat d'aquestes dades és el corresponent al nivell mitjà.

2. El titular del Registre Únic de Participació Ciutadana és la direcció general competent en matèria de participació ciutadana del Govern de les Illes Balears. Aquest és l'òrgan davant el qual es poden exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, sens perjudici dels drets que es puguin exercir per la via judicial.

Capítol III

De les consultes ciutadanes

Secció 1a

Disposicions generals

Article 50

Concepte

La consulta ciutadana és un instrument de democràcia participativa, convocat per la Presidència del Govern, per alguna o algunes de les presidències dels consells o per alguna o algunes de les presidències dels ajuntaments de les Illes Balears, amb l'objecte de conèixer l'opinió de les persones inscrites, fins al dia de la convocatòria, en la subsecció corresponent del Registre Únic de Participació Ciutadana, expressada mitjançant votació, sobre una determinada actuació, decisió o política pública de la seva competència. El resultat d'una consulta ciutadana no serà mai vinculant ni pot ser interpretat com l'expressió de la voluntat general de la ciutadania.

Article 51

Límits personals, materials i temporals de les consultes ciutadanes

1. No es poden fer consultes ciutadanes en les quals es convoquin totes les persones inscrites en el cens electoral.
2. No es poden formular consultes ciutadanes en les quals es demani una opinió al grup de ciutadans consultats relativa a la possibilitat de reduir, limitar o restringir els drets i les llibertats fonamentals de la secció primera del capítol II del títol I de la Constitució Espanyola ni els que afectin el títol I de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
3. Els assumptes relatius als deures tributaris en cap cas no poden ser objecte de consulta ciutadana.

4. La consulta ciutadana no pot ser convocada ni tenir lloc en el període comprès entre la convocatòria i la celebració d'eleccions de diputats i senadors a les Corts Generals, al Parlament de les Illes Balears, dels membres de les entitats locals o dels diputats del Parlament Europeu, o d'un referèndum, quan aquests s'efectuïn a l'àmbit territorial afectat per la consulta popular.

5. Quan les eleccions o referèndums esmentats en l'apartat anterior es convoquin amb posterioritat a la convocatòria d'una consulta ciutadana, aquesta ha de quedar automàticament sense efecte, i s'ha de fer una convocatòria nova després del desenvolupament d'aquells.

Article 52

No-vinculació dels poders públics al resultat de la consulta

Tenint en compte que en les consultes ciutadanes només es pot consultar una part de la població i, en cap cas, el conjunt de ciutadans que conformen el cos electoral, el resultat d'una consulta ciutadana no serà vinculant per als poders públics.

Article 53

Persones legitimades

1. Poden participar en una consulta ciutadana i estan, també, legitimades per signar un plec de sol·licitud de consulta ciutadana només les persones inscrites en la subsecció pertinent del Registre Únic de Participació Ciutadana, relativa a la matèria objecte de la consulta, que ho hagin manifestat expressament donant-s'hi d'alta, i que siguin residents al territori sobre el qual tengui competència l'autoritat convocant.

2. La participació d'aquestes persones en qualsevol consulta ciutadana és lliure, igual, directa i el vot que emetin és secret.

Article 54

Àmbit de la consulta ciutadana

La consulta ciutadana se circumscriu a tot el territori sobre el qual tengui competència l'autoritat convocant.

Secció 2a **De la iniciativa**

Article 55

Formes d'iniciativa

El procediment de consulta ciutadana es pot iniciar de dues formes:

- a) Per iniciativa institucional.
- b) Per iniciativa popular.

Article 56

Iniciativa d'àmbit autonòmic

Per a les consultes ciutadanes d'àmbit autonòmic, el procediment de consulta ciutadana es pot iniciar de les formes següents:

- a) Per convocatòria de la Presidència del Govern de les Illes Balears mitjançant un decret.
- b) Per acord de la majoria simple del Ple del Parlament de les Illes Balears.
- c) Per acord de la majoria simple dels plens de dos dels consells insulars de les Illes Balears.
- d) Per acord de la majoria simple dels plenaries de les corporacions municipals que representin un 10% dels ajuntaments de les Illes Balears.
- e) Per iniciativa ciutadana subscripta per un mínim de 2.400 persones més l'1% de la població que excedeixi de les 100.000, degudament identificades, inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana de la comunitat autònoma.

Article 57

Iniciativa d'àmbit insular

Per a les consultes ciutadanes d'àmbit insular, el procediment de consulta ciutadana es pot iniciar de les formes següents:

- a) Per convocatòria de la Presidència del consell insular mitjançant un decret.
- b) Per acord de la majoria simple del Ple del consell insular.
- c) Per acord de la majoria simple dels plenaris de les corporacions municipals que representin, en el cas de Mallorca, un 10% dels ajuntaments de l'illa; i per al cas de les illes de Menorca i Eivissa, per acord de la majoria simple dels plenaris de dos ajuntaments de l'illa.
- d) Per iniciativa ciutadana subscripta per un mínim de, en el cas de les illes amb una població de menys de 100.000 persones, 500 d'elles més el 2% de la població que excedeixi les 5.000 i, en el cas de les illes amb una població de més de 100.000 persones, 2.400 d'elles més l'1% de la ciutadania que excedeixi de les 100.000. Totes les persones signants han d'estar degudament identificades i inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana de la comunitat autònoma.

Article 58

Iniciativa d'àmbit municipal

Per a les consultes ciutadanes d'àmbit municipal, el procediment de consulta ciutadana es pot iniciar de les formes següents:

- a) Per convocatòria de la Presidència de l'ajuntament mitjançant un decret de batllia.
- b) Per acord de la majoria simple del Ple de l'ajuntament.
- c) Per iniciativa ciutadana subscripta per un nombre de persones, degudament identificades, inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, que representin:
 - El 10% de la població als municipis de menys de 5.000 persones residents.
 - 500 persones més el 2% de la població que excedeixi les 5.000, a poblacions de 5.000 a 100.000 persones residents.
 - 2.400 persones més l'1% de la població que excedeixi les 100.000, a poblacions de més de 100.000 persones residents.

Article 59

Iniciativa ciutadana

1. La consulta per iniciativa ciutadana s'inicia mitjançant un escrit signat per la persona apoderada per la comissió promotora, degudament identificada, que ha de contenir el text exacte de la pregunta, la qual ha de poder ser resposta amb un sí o un no, i la relació de membres de la comissió promotora, degudament identificats amb totes les seves dades personals. La sol·licitud ha d'anar acompanyada dels pertinents apoderaments dels membres de la comissió promotora.
2. Les consultes d'àmbit autonòmic s'han d'adreçar a la Presidència del Govern de les Illes Balears; les d'àmbit insular, a la Presidència del consell insular; i les d'àmbit municipal, a la Presidència de la corporació municipal. En el cas de Formentera, l'escrit s'ha d'adreçar a la persona que, a la vegada, ostenta la Presidència del consell i la Batllia de l'ajuntament.

Article 60

Comissió promotora per dur endavant una consulta per iniciativa ciutadana

1. La comissió promotora és l'instrument per impulsar un procés participatiu de consulta ciutadana per iniciativa popular, formada per un mínim de deu persones, majors d'edat, inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, específicament en la subsecció la matèria de la qual sigui objecte de la consulta, i no privades dels seus drets polítics.
2. No poden ser membres de la comissió promotora les persones que exerceixin càrrecs electes a l'àmbit territorial concret en què es vulgui dur a terme la consulta.
3. Les persones que formen la comissió promotora han de designar i apoderar, en qualsevol de les formes admeses en dret, un dels seus membres, que serà la persona que s'adreçarà a l'administració i la que rebrà les notificacions i comunicacions en nom de la comissió promotora.

4. La comissió promotora queda dissolta de forma automàtica en el moment en què es formalitzi la presentació del plec de signatures.

Article 61

Valoració de la sol·licitud

1. Són competents, per a l'examen de la petició i resolució, en l'àmbit autonòmic, el Consell de Govern de les Illes Balears, i en els àmbits insular i municipal, els corresponents plenaris de les corporacions.

2. Dins el termini de vint dies hàbils des de la presentació de la sol·licitud a què fa referència l'article anterior s'ha d'examinar i s'ha de declarar si és admissible o no ho és. Són causes d'inadmissió:

- a) La falta de competència en relació amb la matèria objecte de consulta.
- b) L'incompliment d'algun dels requisits que no es puguin esmenar d'acord amb aquesta llei.
- c) La coincidència amb la tramitació d'una consulta amb el mateix objecte o essencialment semblant.
- d) Que s'hagi celebrat una consulta per una qüestió igual o semblant en els 24 mesos anteriors a la presentació de la nova proposta.
- e) La no-presentació o la presentació fora de termini de les esmenes de les deficiències.

3. En el supòsit que la sol·licitud tingui algun defecte que sigui esmenable, s'ha de concedir un termini d'un mes als proponents per corregir les deficiències. Es considera defecte esmenable la presentació d'una pregunta amb una redacció poc clara o comprensible, la qual cosa, si succeís, ha de possibilitar la reformulació de la pregunta. En el cas específic de Formentera, en cas que el defecte consisteixi en una qüestió de competència, pel fet que la consulta tracti sobre una matèria de competència insular i l'escrit s'hagi dirigit a la Presidència de l'ajuntament, o pel fet que la consulta tracti sobre una matèria de competència municipal i l'escrit s'hagi dirigit a la Presidència del consell, aquest defecte serà esmenat d'ofici, de tal manera que la decisió sigui presa per l'òrgan competent per raó de la matèria a consultar.

4. La decisió s'ha de notificar a la persona que actuï en representació de la comissió, indicant, en cas d'admissió, que es pot iniciar el procés de recollida de signatures. També es posarà en coneixement:

- a) En cas de consulta d'àmbit municipal, a la Secretaria del consell insular al qual pertany el municipi i a la Secretaria General de la conselleria competent en matèria de participació.
- b) En cas de consulta d'àmbit insular, a la Secretaria General de la conselleria competent en matèria de participació.
- c) En cas de consulta d'àmbit autonòmic, al Ple del Parlament de les Illes Balears.

5. El transcurs d'un mes des de la presentació de la petició sense que s'hagi adoptat acord d'admissió o inadmissió té efectes d'admissió. A petició de les persones sol·licitants, el secretari o secretària de la corporació, en els casos municipal i insular, i el secretari general de la conselleria competent en matèria de participació, en cas autonòmic, han de lliurar un certificat a tal efecte, que s'ha de posar en coneixement en la forma establerta en l'apartat anterior.

Article 62

Format dels plecs de recollida de signatures

Els plecs de recollida de signatures han d'indicar, en primer lloc, que es tracta d'una petició de consulta ciutadana que es formula en base a aquesta llei i que el seu resultat no tindrà caràcter vinculant. En segon lloc, ha d'indicar l'àmbit territorial en el qual es pretén formular la pregunta. Seguidament, s'hi ha de reproduir el text íntegre de la pregunta a formular. La resta dels plecs ha d'estar composta per sis columnes, la primera amb un número d'ordre, i les cinc següents, per emplenar amb les dades de deu persones. Les capçaleres són les següents:

- a) Número d'ordre.
- b) Nom.
- c) Primer llinatge.

- d) Segon llinatge.
- e) DNI, NIF, passaport o NIE.
- f) Rúbrica del signant.

Article 63

Procés de recollida de signatures

1. Una vegada rebuda la notificació d'admissió d'inici del procés de recollida de signatures, la comissió promotora pot iniciar el procés, que tindrà una durada màxima de quatre mesos, comptadors des de la data de notificació de la resolució. El termini previst per a la recollida de signatures és de caducitat.
2. Les signatures han de ser autenticades per notari o notària, pels secretaris o secretàries de les corporacions insulars o municipals, per les persones en les quals els anteriors hagin delegat la funció, o per fedataris especials designats per la comissió promotora.
3. Poden adquirir la condició de fedataris especials les persones que, estant inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, específicament en la subsecció la matèria de la qual sigui objecte de la consulta, declari responsablement donar fe de l'autenticitat de les signatures dels signataris de la proposta, davant el secretari o secretària de la corporació municipal, insular o la persona titular de la Secretaria General de la conselleria competent en matèria de participació del Govern de les Illes Balears, depenent de l'àmbit territorial en què es vulgui dur a terme la consulta.
4. Per fer constar l'autenticació, s'han d'indicar la data i el nom de la persona fedatària, que hi estamparà la signatura. I si l'autenticació és col·lectiva, plec per plec, també s'ha de consignar el nombre de signatures contingudes en el plec.
5. Una vegada que la comissió promotora hagi presentat els plecs, degudament emplenats i amb les signatures autenticades, se n'han de fer la comprovació i el recompte. Si l'àmbit de la consulta ciutadana és municipal, aquestes tasques corresponen a la Secretaria de la corporació. Si és insular corresponen a la Secretaria del consell. I si és d'àmbit autonòmic, a la Secretaria General de la conselleria competent en matèria de participació del Govern de les Illes Balears.
6. S'han de declarar no vàlides les signatures que no reuneixin els requisits exigits en aquesta llei i no s'han de computar.
7. En cas que se superi el nombre de signatures vàlides establert en aquesta llei, el secretari o secretària ha de trametre un informe a la Presidència de la corporació o a la Presidència del Govern amb una explicació del procés i posant de relleu que s'ha superat el nombre de signatures vàlides, adjuntant-hi l'expedient administratiu complet, tret dels plecs de signatures, que han de ser destruïts, sense que es pugui conservar cap tipus d'informació personal d'aquests amb l'objecte d'assegurar el secret i el sentit de la votació.

Secció 3a

De la convocatòria

Article 64

Convocatòria de la consulta ciutadana

1. La convocatòria d'una consulta ciutadana, o diverses conjuntament, correspon, mitjançant decret, a la Presidència del Govern de les Illes Balears, del consell o de l'ajuntament. La convocatòria serà acordada prèviament pel Consell de Govern o pel Ple del consell o de l'ajuntament, sempre que les sol·licituds compleixin els requisits establerts per aquesta llei i d'acord amb el que disposi la normativa específica d'àmbit local.
2. La consulta ciutadana ha de ser convocada en el termini de cinc dies i s'ha de dur a terme en un termini de tres mesos, a comptar des de la recepció de la petició per part de la Presidència o de la validació de les signatures, en cas d'iniciativa ciutadana.
3. La celebració d'una consulta ciutadana, amb una o més qüestions a respondre, s'ha de dur a terme en diumenge o dia festiu a l'àmbit territorial en el qual es circumscriu, per facilitar la participació i la constitució de les meses de consulta.

Article 65

Contingut del decret de convocatòria

1. El decret de convocatòria de la consulta ha de fer referència a:

- a) Els termes exactes de la consulta, que ha de consistir en una o diverses preguntes, redactades de forma inequívoca, a fi que les persones inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana puguin expressar-se en sentit afirmatiu o negatiu.
- b) El dia de la votació.
- c) La durada de la campanya d'informació.
- d) La informació sobre a qui corresponen les funcions d'administració, control i seguiment del procés de participació ciutadana, perquè es pugui dur a terme amb les degudes garanties de transparència, igualtat i respecte dels drets de tota la ciutadania.

2. El decret de convocatòria s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, com a mínim amb dos mesos d'antelació a la data prevista per a la votació. A més, s'ha de publicar al web de la institució convocant, i s'ha de difondre a través dels taulers d'anuncis de les oficines d'atenció al públic i a través de totes les xarxes socials de què, de manera ordinària, faci ús la institució.

Article 66

Sistema d'administració, control i seguiment de la consulta i garanties

1. El sistema d'administració, control i seguiment de la consulta té per finalitat assegurar la fiabilitat, la transparència, la neutralitat i l'objectivitat del procés de consulta, així com també el compliment del règim jurídic que hi és aplicable.
2. El sistema està integrat per l'autoritat convocant, un consell de participació regulat en els articles 89 a 95 d'aquesta llei i les mesures de consulta.

Secció 4a

De les mesures de consulta ciutadana

Article 67

Definició

1. Les mesures de consulta ciutadana són els òrgans davant els quals s'efectua la votació en les seves modalitats de votació presencial ordinària o de votació electrònica presencial.
2. L'administració convocant és la responsable de determinar el nombre de mesures de consulta. La relació d'aquestes s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i en la web institucional.

Article 68

Composició

1. Cada mesa de consulta està formada per un president o presidenta i dos vocals, designats a través de sorteig públic per la direcció general competent en matèria de participació ciutadana, d'entre les persones inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, específicament en la subsecció la matèria de la qual sigui objecte de la consulta, i residents al municipi on s'hagi d'instal·lar la mesa de consulta.
2. En el mateix sorteig també s'elegeixen i designen un suplent primer, un suplent segon i un suplent tercer.
3. Els sortejos per designar els membres de les mesures de consulta s'han de fer en el termini màxim d'un mes des de la convocatòria.
4. Les designacions s'han de notificar, juntament amb el decret de convocatòria, a les persones interessades i al Consell de Participació per a la consulta ciutadana, designat a tal efecte.
5. Les persones escollides per sorteig com a membres de les mesures de consulta, tant titulars com suplents, poden renunciar a formar-ne part en el termini de dos dies comptadors des de la notificació. La renúncia s'ha de comunicar mitjançant un escrit adreçat a la direcció general competent en matèria de participació ciutadana, que, en el termini de 24 hores, ha de designar un altre membre, per sorteig públic, que passarà a ocupar el lloc de la persona renunciant.
6. En el supòsit que en el moment de la constitució de la mesa no hi hagi persones suficients, entre titulars i suplents, per constituir-la, s'ha de comunicar la qüestió al Consell de Participació i aquest ha de decidir el que consideri convenient perquè es pugui dur a terme la consulta.
7. Els membres de les mesures tenen dret a ser indemnitzats econòmicament per la seva tasca, d'acord amb el que s'estableixi a la normativa de desenvolupament.

Article 69

Funcions de les meses de consulta

1. Les meses de consulta tenen les funcions següents:
 - a) Donar suport a les persones participants perquè puguin exercir adequadament el dret de participació que els reconeix aquesta llei.
 - b) Identificar les persones cridades a participar.
 - c) Custodiar la llista de persones cridades a participar, autoritzar l'emissió del vot i registrar els i les participants.
 - d) Fer públicament el recompte provisional de les respostes i fer-ho constar a l'acta corresponent, juntament amb les incidències produïdes.
 - e) Vetllar per disposar del material necessari per dur a terme la consulta.
 - f) Les altres funcions que li encomanin el Consell de Participació i l'autoritat convocant.
2. El president o presidenta de la mesa de consulta té la condició de màxima autoritat pública dins el seu àmbit d'actuació.

Secció 5a

De la documentació i els mitjans per a la consulta

Article 70

Paperetes i actes d'una consulta ciutadana

1. El Consell de Participació ha d'aprovar amb un mes d'antelació, com a mínim, el model de paperetes, així com el de les actes de les meses de consulta que donen fe del desenvolupament de la jornada.
2. En qualsevol cas, en la papereta hi ha de figurar impresa la pregunta o preguntes que es formulin. En la papereta hi ha de constar també la indicació dels monosíl·labs "sí" i "no" amb una casella al costat, perquè el votant pugui expressar la seva decisió marcant la casella que consideri oportuna o deixant en blanc l'espai reservat a aquest efecte.
3. L'autoritat convocant és la responsable de la impressió de les paperetes i models d'acta. També se n'ha d'assegurar el lliurament en nombre suficient a les meses de consulta, almenys una hora abans del moment en què s'hagi d'iniciar la votació.
4. Les paperetes impreses per l'autoritat convocant són les úniques vàlides per emetre el vot.

Article 71

Mitjans personals, materials i econòmics

1. L'autoritat convocant ha de posar a disposició del Consell de Participació i de les meses de consulta els mitjans personals i materials necessaris per al desenvolupament de les seves funcions. A aquest efecte pot sol·licitar la col·laboració de les forces i cossos de seguretat i de les altres administracions, d'acord amb el que estableix la normativa aplicable.
2. Correspon també a l'autoritat convocant fer-se càrrec de les despeses necessàries per al desenvolupament del procés i posar a disposició dels membres del Consell de Participació els mitjans personals i materials necessaris per a l'exercici de les seves funcions, sempre d'acord amb la regulació i els mecanismes d'autorització de despeses i de rendició de comptes que estableix la legislació.
3. L'autoritat convocant pot fixar en el decret de convocatòria indemnitzacions econòmiques per a les persones participants en les meses i en el Consell de Participació.

Secció 6a
De la campanya informativa

Article 72

Durada de la campanya d'informació

La durada de la campanya d'informació és la fixada en el decret de convocatòria de la consulta. En cap cas la campanya d'informació no pot ser inferior a deu dies ni superior a quinze dies hàbils, i ha de finalitzar a les zero hores del dia anterior a l'assenyalat per a la votació.

Article 73

Espais i llocs públics d'informació

1. Tenen dret als espais gratuïts d'informació tots els partits polítics i, si s'escau, els promotors de la consulta.
2. L'autoritat convocant, en col·laboració amb les altres administracions, ha de reservar llocs gratuïts per a la col·locació de la informació i facilitar locals oficials o llocs públics, també gratuïts, per a actes de la campanya, que han de ser comunicats al Consell de Participació.
3. El Consell de Participació, en compliment dels principis de pluralisme i d'igualtat d'oportunitats, ha de distribuir els espais i llocs gratuïts d'una manera equitativa i procurant atendre les preferències dels grups polítics amb representació municipal, insular o al Parlament — depenent de l'àmbit de la consulta—, i proporcionalment al nombre de vots obtinguts per aquests. En cas que la consulta hagi estat promoguda per iniciativa popular, s'han de tenir en compte, en primer lloc, les preferències manifestades per la persona representant de la comissió promotora, a la qual correspondrà el 30% dels espais i llocs gratuïts per fer la campanya informativa; i, a continuació, les dels grups polítics, segons els criteris assenyalats anteriorment, als quals correspondrà el 70% restant dels espais i llocs per fer campanya.

Article 74

Campanya institucional

1. Des del moment de la convocatòria i fins a la finalització de la campanya d'informació, l'autoritat convocant de la consulta ha de fer una campanya de caràcter institucional amb l'objecte d'informar sobre la data de la votació, el procediment per votar, els requisits i tràmits del vot anticipat i el text de la pregunta o preguntes objecte de la consulta, sense que, en cap cas, no es pugui influir sobre l'orientació del vot.
2. Durant el període de consulta, els mitjans de comunicació de titularitat pública han de respectar els principis de pluralisme polític i social, neutralitat i igualtat d'oportunitats respecte de les posicions defensades sobre la consulta. Contra les decisions dels òrgans d'administració d'aquests mitjans es pot recórrer davant el Consell de Participació.

Secció 7a
De la votació i l'escrutini

Article 75

Modalitats de votació

1. La participació en les consultes ciutadanes es pot dur a terme a través de votació telemàtica o presencial.
2. La votació presencial pot ser de dos tipus: anticipada i ordinària.

Article 76

Vot telemàtic

De conformitat amb aquesta llei, s'entén per vot telemàtic el vot emès per un participant en una consulta ciutadana, d'una manera no presencial, durant el període de temps previst en el decret de convocatòria, a través de qualsevol mitjà tecnològic que permeti identificar el participant a través de mitjans tecnològics.

Article 77

Vot presencial anticipat

1. Totes les persones que, estant inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, en la subsecció pertinent a la matèria objecte de consulta, estiguin interessades a participar-hi poden emetre el vot amb caràcter presencial anticipat a la Secretaria de l'ajuntament de la residència habitual del participant. La Secretaria ha de facilitar a la persona interessada la documentació necessària per emetre el vot. Si l'emissió del vot és en paper, ha de quedar custodiat a la Secretaria de la corporació, sota la responsabilitat del seu secretari o secretària, en la

forma que decideixi, dins un sobre tancat pel mateix elector, fins al dia de la votació. Si el vot és electrònic, la Secretaria ha de facilitar el pertinent aparell de votació.

2. Una vegada emès el vot anticipat, s'ha d'annotar en la relació de persones participants.
3. Per emetre el vot presencial anticipat, no és necessària l'al·legació de cap raó o excusa.
4. El vot presencial anticipat es pot emetre a partir d'un mes després de la publicació del decret de convocatòria en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* fins al segon dia previ al de la votació.
5. Tots els vots emesos en paper d'una manera anticipada, juntament amb la relació de persones que hagin elegit aquesta forma de participació, s'han de lliurar a la Presidència de la mesa de consulta corresponent, abans de l'inici de la votació, per evitar el sufragi duplicat.

Article 78

Formes de vot presencial ordinari

La votació presencial ordinària es pot dur a terme de dues formes:

- a) Per mitjans electrònics, a través d'una urna virtual.
- b) Dipositant una papereta dins una urna física.

Article 79

Votació presencial ordinària per mitjans electrònics

1. De conformitat amb aquesta llei s'entén per vot presencial ordinari per mitjans electrònics el vot emès per un participant en una consulta ciutadana, d'una manera presencial i el dia previst per a la consulta, a través del dispositiu informàtic o electrònic situat al mateix local de consultes i sota el control i la custòdia de la mesa de consulta.
2. Per garantir el secret del vot, la mesa ha d'identificar el participant, fent les anotacions pertinents en la documentació de la consulta i, seguidament, ha de permetre l'emissió del vot a través del dispositiu electrònic, en el qual no ha de constar, en cap cas, la identificació del participant.
3. La identificació del participant i l'emissió del vot són dos processos totalment independents.
4. La mesa no pot fer constar, en cap cas, l'hora ni l'ordre en què han acudit a votar els i les participants.

Article 80

Constitució de les meses de consulta

1. Els membres de la mesa de consulta s'han de reunir a les 9.00 hores del dia fixat per a la votació en el local corresponent.
2. Seguidament, han d'annotar en la llista de persones amb dret a votar les que ho hagin fet d'una manera anticipada.
3. A les 10.00 hores s'ha d'iniciar la votació, que es durà a terme sense interrupció fins a les 19.00 hores del mateix dia.

Article 81

Emissió del vot presencial ordinari

1. El dret a participar en la consulta ciutadana d'una manera presencial s'ha d'acreditar mitjançant l'exhibició de qualsevol document oficial en el qual consti el nom, els llinatges, el número de DNI, NIF, NIE o passaport i una fotografia.
2. Si la persona interessada està inclosa en la llista extreta del Registre Únic de Participació Ciutadana que consta en la mesa de consulta, o bé si aporta un certificat expedit per la direcció general competent en matèria de participació ciutadana acreditatiu d'estar inclòs en aquest registre en la data de la convocatòria, pot emetre el vot.
3. Si la mesa disposa d'urna virtual, el participant ha d'emetre el vot en la forma reglamentàriament determinada. Si la mesa no disposa d'urna virtual, el participant ha d'emetre el vot dipositant la papereta dins l'urna, amb un o —com a màxim— dos dobles i sense sobre, prèvia autorització del president o presidenta de la mesa.

Article 82

Tancament de la mesa de consulta

1. Una vegada tancada la mesa de consulta per al vot presencial, s'han de processar els vots emesos anticipadament, si han estat emesos amb papereta. Aquest acte és públic.
2. En cas que la mesa disposi únicament d'una urna física, per garantir el secret del vot anticipat, el president o presidenta de la mesa hi ha d'introduir les paperetes dels vots emesos anticipadament i, seguidament, hi han d'introduir el vot, si volen, els membres de la mesa. A continuació, s'ha d'obrir i es mesclaran els vots que hi hagi dipositats i, després, s'han de desplegar, d'una en una, les paperetes que hi hagi.

Secció 8a *De l'escrutini*

Article 83

Principis que han de regir l'escrutini

1. Tant l'emissió del vot presencial com la del telemàtic han d'estar presidides pels principis següents:
 - a) El de seguretat en la identificació del participant.
 - b) El de no-duplictat de participació d'una mateixa persona.
 - c) El de secret del vot.
 - d) El d'inalterabilitat del vot.
 - e) El de transparència.
2. Només s'han de posar en marxa els tipus de votació telemàtica i electrònica si s'asseguren els principis indicats anteriorment.
3. El recompte de l'escrutini dels vots efectuats per mitjans electrònics, sigui de forma presencial o telemàtica, l'ha de dur a terme la mateixa plataforma tecnològica, que ha de garantir, en el disseny i en la implementació, la veracitat dels recomptes de manera fiable i inequívoca.

Article 84

Validesa de les paperetes

Només són vàlides les paperetes distribuïdes per l'administració convocant i, a més, són nul·les les paperetes:

- a) Que hagin patit alteracions que indueixin a dubtes sobre el sentit del vot, o que el condicionin.
- b) Que hagin respost afirmativament i negativament a la vegada.
- c) Que duguin preimpresa la resposta del sí o del no.
- d) Que tenguin qualque anotació diferent a la marca que determini el sentit del vot.

Article 85

Escrutini provisional

Una vegada finalitzada la votació, s'ha de dur a terme l'escrutini provisional, sempre públic. I, un cop fet el recompte dels vots, electrònic o físic, s'ha d'emplenar una acta en la qual han de constar el nom i els llinatges dels membres de la mesa electoral, amb indicació del DNI, NIF, NIE o passaport, les incidències d'interès que puguin haver ocorregut durant el dia, el nombre d'inscrits en la mesa, el de persones participants i el de vots afirmatius, negatius, en blanc i els nuls. Seguidament, la mesa, a través de la Presidència, ha de trametre tota la documentació al Consell de Participació, incloses totes les paperetes de vot, que s'han d'introduir dins un sobre tancat. D'aquesta acta, se n'ha de facilitar una còpia a una persona que representi, personalment o per delegació, l'autoritat convocant.

Article 86

Informació dels resultats provisionals

1. L'autoritat convocant, una vegada tancades les meses de consulta, tan aviat com sigui possible, ha d'informar del resultat de la votació telemàtica, com a mínim a través del web institucional.
2. Així com vagin arribant els resultats provisionals de vot presencial des de les distintes meses de consulta, s'ha d'anar també informant a través del web institucional, com a mínim.

Article 87

Escrutini definitiu

1. El Consell de Participació és l'encarregat de dur a terme el recompte definitiu. Aquest s'ha de fer en un acte públic, l'endemà d'haver finalitzat l'escrutini provisional. En primer lloc, s'han de comptabilitzar els vots presencials i s'han de revisar les actes i els sobres tancats amb les paperetes de cada mesa. En segon lloc, s'ha d'accedir a la plataforma tecnològica de participació ciutadana per comptabilitzar els vots telemàtics.
2. Dins el dia següent, els partits polítics i, si s'escau, la comissió promotora de la consulta poden formular reclamacions contra aquest escrutini definitiu davant el Consell de Participació, que ha de resoldre sobre aquestes en el termini de 72 hores.

Article 88

Escrutini final i proclamació del resultat

1. Una vegada resoltes les eventuais reclamacions plantejades, el Consell de Participació ha de dur a terme la proclamació del recompte final amb el resultat de la consulta, i ha de trametre una còpia de l'acta de proclamació a l'autoritat convocant perquè en prengui coneixement, n'ordini la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i la faci pública, també, a través de totes les xarxes socials que habitualment utilitzi l'autoritat convocant, a través del web institucional, en tots els taulers d'anuncis de totes les oficines de l'autoritat convocant, així com mitjançant qualsevol altra forma que aquesta consideri oportuna.
2. Després d'haver proclamat el resultat, s'han de destruir d'una manera segura i respectuosa amb el medi ambient i amb la normativa de protecció de dades totes les paperetes de vots i els arxius de dades que continguin els vots electrònics i telemàtics, perquè mai, i en cap cas, no puguin tornar a ser revisats, i s'ha de processar i arxivar, de la manera que reglamentàriament es determini, la documentació generada en la consulta ciutadana.

Capítol IV **Del Consell de Participació**

Article 89

Definició

El Consell de Participació és l'instrument de participació ciutadana encarregat de resoldre les qüestions que vagin sortint durant el curs de la consulta ciutadana i de dur a terme el recompte final d'acord amb els principis, les normes i els requisits que estableixin aquesta llei i la normativa que la desplegui.

Article 90

Composició

1. El Consell de Participació està compost per cinc membres que són elegits mitjançant un sorteig per la direcció general competent en matèria de participació ciutadana, d'entre les persones inscrites en la subsecció pertinent del Registre Únic de Participació Ciutadana, relativa a la matèria objecte de la consulta, i, alhora, en la secció del Consell de Participació, residents a l'àmbit territorial de la consulta.
2. La tria dels membres del Consell de Participació s'ha de dur a terme l'endemà de la publicació del decret de la convocatòria de la consulta ciutadana.
3. El seu mandat es correspon amb la durada del procés de la consulta. Les seves tasques s'inicien en el moment en què són nomenats i finalitzen una vegada que han proclamat el recompte final.
4. A través del web institucional de l'autoritat convocant de la consulta s'ha de fer pública la composició del Consell de Participació, amb identificació dels seus membres.

Article 91 **Naturalesa**

El Consell de Participació és un òrgan col·legiat de participació ciutadana i dependent de la conselleria competent en matèria de participació ciutadana. Actua amb plena autonomia i independència en l'exercici de les seves funcions i contra les seves decisions, que vinculen només els intervinents en el procés participatiu, hi cap recurs d'alçada davant el conseller competent i, contra la resolució d'aquest, són possibles els recursos jurisdiccionals que pertoquin, atès que no s'erigeix com un òrgan de garantia, sinó per dirimir i donar solució als conflictes que puguin sorgir durant el curs del procés participatiu.

Article 92 **Funcions**

Les funcions del Consell de Participació són les següents:

- a) Resoldre, en el termini de 72 hores, totes les queixes, consultes, incidències i qüestions relatives a la consulta ciutadana.
- b) Dictar instruccions i criteris interpretatius, públics, per a les meses de consulta.
- c) Supervisar les actuacions de l'administració de suport de l'òrgan convocant respecte de la llista de persones cridades a participar-hi i la utilització de mitjans electrònics.
- d) Nomenar delegats i delegades, a proposta de les associacions, les organitzacions i els partits polítics interessats, perquè siguin presents en els actes de constitució de les meses de consulta, en la votació i en els recomptes provisional i final.
- e) Fer les operacions de recompte final, aixecar acta de proclamació de resultats que li corresponen i informar l'autoritat convocant.
- f) Declarar el resultat de la consulta.
- g) Les altres funcions que li atribueixen aquesta llei o una altra norma.

Article 93 **Constitució del Consell de Participació**

1. La direcció general competent en matèria de participació ciutadana ha de comunicar a les persones que hagin resultat elegides per formar part del Consell de Participació el resultat de la tria, perquè, dins els cinc dies hàbils següents, es reunixin en sessió constitutiva. Aquesta comunicació ha d'incloure:

- a) Tota la informació necessària en relació amb quines són les tasques que els pertoquen i quines són les seves competències.
- b) La documentació i normativa necessàries per poder dur a terme la seva funció.
- c) La indemnització que els pertoca d'acord amb el decret de convocatòria.

2. La tasca del Consell de Participació s'inicia en el moment de la sessió constitutiva, en la qual ha de designar, per majoria simple, la persona que n'ha d'exercir la Presidència i la que n'ha d'exercir la Secretaria. En cas que no hi hagi acord, la Presidència correspon a la persona de més edat i la Secretaria a la de menys edat.

Article 94 **Resolució de les qüestions que es vagin plantejant durant el procés de la consulta ciutadana**

1. El Consell de Participació és competent per resoldre les qüestions que es vagin plantejant en relació amb el procés de la consulta ciutadana. Per a cada una de les qüestions s'ha d'obrir un expedient, numerat per ordre d'entrada, en què s'han d'arxivar la consulta presentada, que en el cas d'haver-se plantejat de manera oral s'ha de transcriure, els documents aportats i la decisió fonamentada que finalment s'adopti.

2. Les decisions s'han de comunicar el mateix dia a la persona interessada i a l'autoritat convocant de la consulta.

3. Les decisions del Consell es prenen per majoria simple dels membres que el componen. En cas d'empat, perquè a la sessió hi hagi faltat algun dels seus membres, el vot del president o presidenta és de qualitat, de manera que tindrà la capacitat de desfer l'empat.

Article 95

Informe final

1. Una vegada acabat el procés participatiu de consulta ciutadana i acabades les tasques encomanades al Consell de Participació, els seus membres han d'elaborar un informe en el qual han de descriure d'una manera succinta la tasca desenvolupada, així com les incidències a què han hagut de fer front. Si ho consideren oportú, també poden suggerir a l'autoritat convocant propostes per a la millora del sistema per a futures consultes.

2. L'informe s'ha de fer públic al web institucional de l'administració convocant de la consulta.

Capítol V

De l'audiència pública ciutadana

Article 96

Concepte

1. L'audiència pública ciutadana és l'instrument de participació per mitjà del qual l'autoritat i la ciutadania debaten d'una manera pública, prèvia convocatòria, els temes d'interès general que, degudament proposats i després de seguir els tràmits que regulen els articles següents, hagin estat elegits per les persones inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana.

2. Es poden proposar audiències públiques al president o presidenta de la comunitat autònoma, al president o presidenta de qualsevol dels consells insulars i als batles o batlesses dels ajuntaments de les Illes Balears.

Article 97

Sol·licitud de l'audiència pública ciutadana

1. El procés d'audiència pública ciutadana s'ha d'iniciar a sol·licitud de qualsevol persona o entitat ciutadana inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana.

2. La petició d'audiència pública ciutadana ha de fer esment a l'assumpte a tractar amb una breu explicació de la qüestió.

3. Als webs del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i dels ajuntaments hi ha d'haver un espai específic, visible per a tercers, per dirigir la petició.

Article 98

Valoració de la proposta

1. En el termini de set dies hàbils, l'administració ha de valorar si l'objecte de la sol·licitud és competència de la institució que ha rebut la petició.

2. En el cas que s'entengui que la petició està adreçada a l'autoritat competent, s'ha de publicar al web pertinent, perquè les persones inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana hi puguin expressar el seu suport.

3. En el supòsit que es rebin diverses peticions de persones diferents que coincideixin en l'objecte o que aquest sigui semblant, l'autoritat les publicarà de manera conjunta, per tal que el suport que rebin sigui de manera conjunta, i no es divideixi indegudament el vot.

4. Si la matèria objecte de la sol·licitud no és competència de l'autoritat a la qual s'adreça l'escrit, aquesta ha de comunicar tal circumstància, en el termini de set dies hàbils, a la persona sol·licitant, i ha de trametre, en el mateix termini, la sol·licitud a l'autoritat competent, la qual, una vegada rebuda la comunicació, ha d'actuar d'acord amb el que disposa l'article anterior.

Article 99

Convocatòria d'audiència pública ciutadana

1. Cada autoritat competent ha de convocar, com a mínim, dues audiències públiques a l'any, amb l'objecte de debatre, almenys, les tres propostes que hagin rebut més suport ciutadà. En el cas de Formentera, la persona que ostenti, alhora, la Presidència del consell i la Batllia del municipi podrà decidir si celebrar, de manera conjunta o separada, amb convocatòria independent, les audiències públiques relatives a la matèria de competència insular i les que són matèria de competència municipal.
2. S'han de comunicar personalment a la persona sol·licitant, per escrit i, sempre que sigui possible, per via telemàtica, la convocatòria, el dia, l'hora i el lloc de la realització de l'audiència.
3. En el cas que correspongui dur a terme una audiència pública d'una qüestió sobre la qual s'havien rebut diverses propostes, la comunicació a què fa menció l'apartat anterior s'ha de fer a tots els proposants i l'audiència pública ciutadana se celebrarà de manera conjunta, amb totes les propostes coincidents.
4. Al web de l'autoritat convocant s'han de publicar les convocatòries d'audiència ciutadana amb indicació succinta dels temes a tractar.

Article 100

Desenvolupament de l'audiència pública ciutadana

1. L'audiència pública s'ha de dur a terme de manera oral i en una sola jornada.
2. L'autoritat convocant, després d'haver escoltat els plantejaments i les peticions de les persones assistents a l'audiència, ha d'exposar:
 - a) Si prendrà o no en consideració l'assumpte tractat.
 - b) En cas que no ho prengui en consideració o que ho tengui present en un futur, la qüestió quedarà tancada sense més tràmits.
 - c) En cas que l'autoritat convocant decideixi prendre-ho en consideració, en el mateix acte indicarà:
 - Els terminis en què l'assumpte serà analitzat.
 - Les facultats, les competències i els procediments existents, per part de l'autoritat, per resoldre les qüestions plantejades.
 - Els compromisos mínims que es poden assumir en aquell moment per fer front al problema plantejat.
3. Quan la naturalesa de l'assumpte ho permeti, l'autoritat convocant, si així ho considera oportú, ha d'instrumentar el necessari per resoldre d'una manera immediata l'assumpte plantejat. Amb la mateixa finalitat, en la mateixa audiència pública ciutadana s'ha de designar l'òrgan responsable per impulsar l'execució de les accions decidides, d'acord amb les seves atribucions.

Article 101

Actes de les audiències públiques ciutadanes

1. De cada audiència pública s'ha d'estendre una acta, on constin el desenvolupament de tota la sessió així com les propostes o els compromisos adoptats per l'autoritat.
2. Aquestes actes s'han de publicar al web institucional en el termini màxim de set dies.
3. Sempre que es disposi dels mitjans tècnics necessaris, les sessions s'han d'enregistrar i s'han de publicar al mateix web.

Capítol VI

Dels fòrums de participació ciutadana

Article 102

Definició

1. Els fòrums de participació ciutadana són els espais de discussió i anàlisi formats, a instància de l'autoritat convocant, per persones físiques, les quals poden actuar en nom propi o com a representants d'entitats ciutadanes, amb la funció d'obtenir opinions, propostes o crítiques en relació amb els temes que resultin objecte de debat, així com analitzar i avaluar el resultat d'una actuació pública concreta ja executada o duita a terme per l'administració convocant.

2. Els fòrums poden ser oberts a totes les persones i entitats inscrites en la secció pertinent del Registre de Participació Ciutadana o estar adreçats, per raó del seu objecte o àmbit territorial, a un determinat o a uns determinats col·lectius de persones, també inscrites en la subsecció pertinent del Registre.

Article 103

Objecte i finalitats

Un fòrum ciutadà té per objecte aconseguir, d'una forma dinàmica:

- a) En relació amb una proposta d'iniciativa d'actuació o política pública, així com de qualsevol altre tema d'interès públic, deliberar sobre la seva idoneïtat, valorar els efectes que podria tenir i preveure'n els resultats.
- b) En relació amb una política pública concreta que es duu a terme, fer-ne el seguiment i proposar mesures per millorar-la.
- c) En relació amb un problema concret, debatre sobre aquest i proposar solucions o fórmules per minimitzar-lo.
- d) En relació amb una iniciativa pública ja duita a terme, analitzar i avaluar el resultat, proposant, si s'escau, alternativa de millora o canvi.

Article 104

Composició

1. Els fòrums de participació ciutadana estan composts per cinc, set o nou persones, que actuen en nom propi o en representació d'entitats ciutadanes que formen part del sector o col·lectiu directament afectats per la iniciativa o política pública, seleccionades per sorteig per la direcció general competent en matèria de participació ciutadana.
2. No és necessari ser el representant legal d'una entitat ciutadana per participar en nom d'aquesta en un fòrum ciutadà.
3. Tant les persones físiques, individualment considerades, com les entitats ciutadanes, per poder participar en aquests fòrums, han d'estar inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana, secció dels fòrums de participació ciutadana, igual que les persones que les entitats enviïn al fòrum en representació seva.
4. L'òrgan convocant, d'ofici o a petició de la majoria dels membres del fòrum, pot convidar a participar persones expertes en la matèria perquè aportin els seus coneixements i enriqueixin el debat. No es requereix que aquestes persones estiguin inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana.
5. La convocatòria dels fòrums adreçats a col·lectius específics ha de determinar amb precisió el col·lectiu o col·lectius cridats a participar i s'ha de vetllar especialment per l'aplicació dels principis d'igualtat i no-discriminació, tant en la selecció dels col·lectius cridats en funció de l'objecte del procés com dins els mateixos col·lectius.

Article 105

Organització dels fòrums de participació ciutadana

Els fòrums de participació ciutadana s'organitzen de la manera següent:

- a) Tràmits d'inici del procediment.
- b) Selecció dels membres del fòrum ciutadà.
- c) Convocatòria del fòrum.
- d) Aportació de propostes.
- e) Deliberació, valoració de les propostes i informe.

Article 106

Tràmits d'inici del procediment

L'autoritat que impulsi la convocatòria d'un fòrum de participació ciutadana ha de sol·licitar a la direcció general responsable de gestionar el Registre Únic de Participació Ciutadana que seleccioni les persones que han de formar part del fòrum, amb especial indicació dels criteris de selecció.

Article 107

Selecció dels membres del fòrum de participació ciutadana

D'acord amb el principi d'igualtat de gènere, i atenent les indicacions i criteris expressats per l'autoritat sol·licitant, la persona titular de la direcció general competent en matèria de participació ha d'eleger els membres que han d'integrar el fòrum, en la forma que reglamentàriament es prevegi.

Article 108

Contingut de la convocatòria

1. La convocatòria del fòrum ciutadà ha d'incloure tota la informació necessària en relació amb:

- a) Les persones i el col·lectiu o col·lectius convidats a participar-hi.
- b) Els objectius del procés, que han d'especificar clarament quina és l'actuació pública que se sotmet a la consideració ciutadana, i ha d'estar acompanyada de la documentació necessària per analitzar-la i valorar-la.
- c) Les diverses alternatives que planteja la institució convocant, si escau.
- d) La documentació i la informació necessàries per poder-se'n formar una opinió.
- e) Establir un termini, no inferior a un mes, per fer aportacions i propostes.
- f) Les dates previstes per al desenvolupament del fòrum.
- g) Concretar les formes de difusió pública de la convocatòria.
- h) La indemnització que hagin de percebre els i les participants en el fòrum, en la forma que s'estableixi en el decret de convocatòria.

2. La convocatòria i la informació a què fa referència l'apartat anterior s'han de comunicar, en primer lloc, a les persones i al col·lectiu o col·lectius convidats a participar-hi, preferentment per via telemàtica. Simultàniament, s'han de difondre públicament d'una manera clara i fàcilment intel·ligible i han de ser també accessibles per mitjà del web institucional corresponent i, si s'escau, del portal de participació de l'administració autonòmica, sens perjudici de fer-ne difusió a través d'altres mitjans.

Article 109

Aportació de propostes

Qualsevol persona inscrita en el Registre Únic de Participació Ciutadana pot fer aportacions i propostes a un fòrum de participació ciutadana, les quals s'han de presentar a l'autoritat convocant, si és possible, per via telemàtica, si bé és admès qualsevol mitjà legalment establert. Només és necessària la identificació de la persona que formula la proposta i si actua en nom propi o en nom d'una persona jurídica o d'un col·lectiu.

Article 110

Fase de debat i valoració de les propostes

1. L'administració competent ha de convocar els membres elegits per formar el fòrum de participació ciutadana perquè, en el termini que consideri oportú, iniciïn el debat sobre la qüestió, tenint en compte tota la informació que se'ls hagi posat a l'abast i tota la que, per compte propi o amb ajuda de tercers, hagin recopilat. Amb aquesta finalitat, el fòrum podrà sol·licitar informes o documentació relativa a l'actuació pública que s'analitzi a l'òrgan que correspongui.

2. Una vegada acabada la fase de debat, els membres del fòrum han d'emetre un informe en el qual han de descriure el procés i les seves fases, les han de relacionar i han d'explicar d'una manera breu cadascuna de les iniciatives i propostes, les distintes visions i opinions dels

membres, s'han de valorar les propostes i s'han de concretar quines d'aquestes consideren oportú prendre en consideració i són elegides, així com la manera com s'hauria de concretar l'actuació de l'administració; i, en cas de tractar-se d'una actuació pública ja duita a terme, la conclusió o les conclusions assolides i les alternatives que es proposen. Respecte de cada decisió, s'ha d'indicar si ha tengut el suport majoritari o per unanimitat dels membres del fòrum.

3. L'informe, que en cap cas serà vinculant per a l'autoritat convocant, s'ha de fer públic al web institucional de l'administració convocant i al portal de participació de l'administració autònoma, sens perjudici de la difusió que se'n pugui fer a través d'altres mitjans.

Capítol VII

Dels pressuposts participatius

Article 111

Definició

Els pressuposts participatius són l'instrument de participació que, per iniciativa de l'autoritat convocant, permet a la ciutadania incidir en la distribució d'una part dels pressuposts de despesa d'una administració.

Article 112

Objecte i finalitat

Els pressuposts participatius tenen per objecte la presentació o valoració de propostes concretes de despesa, prioritzant l'assignació de recursos públics, amb la finalitat de participar en la gestió de la hisenda pública, municipal, insular o autònoma.

Article 113

Inici del procés

1. Quan l'autoritat municipal o insular estableixi que una part del seu pressupost ha de ser decidida a través d'un procés participatiu, ha de fixar, en relació amb els recursos propis, quina o quines partides es destinaran a pressuposts participatius i ha de concretar la quantia i el concepte o la matèria sobre els quals la ciutadania pot fer propostes i decidir la destinació d'aquestes partides.
2. El Govern de les Illes Balears ha de destinar a pressuposts participatius una part dels recursos propis establint la quantia i el concepte o la matèria sobre els quals la ciutadania pot fer propostes i decidir la destinació d'aquestes partides per als pressuposts generals de la comunitat autònoma de l'any següent.
3. La resolució que determini els apartats anteriors també ha d'indicar els terminis de cadascuna de les fases que es relacionen en els articles següents, per tal que sigui possible la seva incorporació als pressuposts de l'any següent.

Article 114

Informació del procés de pressuposts participatius

1. Totes les conselleries del Govern de les Illes Balears, així com els ajuntaments i consells que hagin decidit permetre a la ciutadania participar en l'elaboració dels pressuposts anuals, han d'informar totes les entitats ciutadanes inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana sobre quina o quines partides es destinaran a pressuposts participatius i han de concretar la quantia i el concepte o la matèria sobre els quals poden fer propostes i presentar projectes i els terminis per presentar-los.
2. En els àmbits insular i municipal, aquestes informacions s'han de fer públiques als webs institucionals respectius. La informació de les conselleries s'ha de fer pública a través del portal de participació del Govern de les Illes Balears.

Article 115

Presentació i contingut de les propostes o projectes

1. Les propostes o projectes s'han de presentar en tot cas a través de qualsevol de les persones o entitats ciutadanes inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana.
2. Tota proposta o projecte ha de contenir:
 - a) Una presentació de la proposta o projecte que indiqui la partida pressupostària a què pertany i que n'expliqui la utilitat pública i els beneficis que en pot obtenir la ciutadania o que raoni la necessitat que es dugui a terme l'actuació concreta que es proposa.

- b) La informació de si es pretén que la proposta la dugui a terme personal de la mateixa administració o si es preveu que s'hagi de fer una contractació per dur-la a terme.
- c) La quantificació de la despesa que pot implicar la proposta o projecte.

Article 116

Valoració de les propostes o els projectes i publicació

1. Les propostes o els projectes presentats han de ser sotmesos a un control inicial per part de l'autoritat competent, consistent a determinar si s'ajusten als requisits de la convocatòria de pressuposts participatius. Queden automàticament exclosos:

- a) Els que no compleixin algun dels requisits referits en l'article anterior.
- b) Si la quantia prevista per a l'execució supera la de la mateixa convocatòria.
- c) Si ja està previst dins els pressuposts en la part que no correspon a participació ciutadana.

2. L'autoritat competent ha d'unificar les propostes o els projectes que siguin essencialment semblants, de manera que només aparegui un projecte o una proposta per ser votat.

3. Les propostes o els projectes que compleixin els requisits legalment establerts s'han de publicar al portal de participació ciutadana de l'autoritat corresponent.

Article 117

Votació dels projectes i les propostes publicats

1. En relació amb els pressuposts participatius en els àmbits municipal i insular, poden votar els projectes o les propostes totes les persones físiques empadronades al municipi o a l'illa i les entitats que estiguin inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana i que tinguin fixat el domicili habitual dins el municipi i l'illa de què es tractin.

2. En relació amb els pressuposts participatius en l'àmbit autonòmic, poden votar a favor dels projectes o les propostes totes les persones i entitats inscrites en el Registre Únic de Participació Ciutadana.

3. L'autoritat competent ha de determinar, en la convocatòria, si es permet el vot múltiple a favor de més d'un projecte o si només és possible votar a favor d'un projecte.

Article 118

Publicació dels resultats de la votació

Una vegada tancada la fase de votació ciutadana, l'autoritat competent ha de fer públics els resultats indicant quin o quins projectes o propostes han resultat elegits per les persones participants, i ha de donar les ordres pertinents perquè es duguin a terme els tràmits necessaris per incorporar-los als pressuposts anuals, conforme a la normativa pressupostària pertinent.

Article 119

Capacitació

El Govern de les Illes Balears promourà les accions pertinents per capacitar les entitats ciutadanes en la seva participació en els pressuposts públics.

Disposició addicional primera

Règim singular de Formentera

Aquesta norma té en compte les singularitats geogràfiques i administratives de Formentera, raó per la qual el Consell Insular de Formentera assumeix totes les competències que aquesta llei preveu per al municipi i per a Formentera, segons pertoquei.

Disposició addicional segona
Foment per a la inscripció en el Registre Únic de Participació Ciutadana

Les administracions públiques de les Illes Balears han de fomentar, o col·laborar a través d'accions informatives coordinades, la inscripció en el Registre Únic de Participació Ciutadana. Per això han d'oferir informació i suport a la inscripció, assistint en l'ús de mitjans electrònics en els casos en què sigui necessari.

Disposició addicional tercera
Plataforma tecnològica de participació ciutadana

El Govern de les Illes Balears ha de disposar d'una plataforma tecnològica de participació ciutadana al servei del mateix Govern i de totes les corporacions insulars i municipals de les illes.

Disposició addicional quarta
Desenvolupament reglamentari

El Govern ha de desenvolupar reglamentàriament:

- L'emissió del vot electrònic i telemàtic posant a disposició de la ciutadania i altres institucions i corporacions els mecanismes i instruments necessaris per fer-lo efectiu i possible.
- El règim d'organització i funcionament del Registre Únic de Participació Ciutadana.
- El procediment de selecció i formació dels fòrums de participació ciutadana, així com el funcionament i l'avaluació.

Disposició addicional cinquena
Impacte social de la llei

En el termini de dos anys comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, la conselleria competent en matèria de participació n'ha d'avaluar l'impacte social i ha de fer pública aquesta avaluació. També ha de fer una avaluació contínua del procés i dels resultats, que s'ha de publicar en forma d'informe amb periodicitat anual, al qual s'ha de donar difusió.

Disposició addicional sisena
Memòria econòmica

La conselleria competent ha de presentar una memòria econòmica per desplegar aquesta llei en un termini de sis mesos a comptar des de la seva entrada en vigor.

Disposició addicional setena
Aplicabilitat de la llei

Els preceptes d'aquesta llei, el compliment dels quals exigeix la realització de despesa amb càrrec als pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears, tenen efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressuposts corresponent a l'exercici pressupostari immediatament posterior a la seva entrada en vigor.

Disposició addicional vuitena
Observatori de la Participació Ciutadana de les Illes Balears

1. El Govern de la comunitat autònoma crearà l'Observatori de la Participació Ciutadana de les Illes Balears, que tindrà format electrònic, en el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor de la present llei.

Els seus objectius són:

- a) Visualitzar i posar en valor les actuacions i els instruments de participació contemplats en la present llei.
- b) Aprofundir en el concepte de participació ciutadana a través de la reflexió, l'anàlisi i la promoció de projectes.
- c) Promoure la creació de mecanismes i sistemes d'avaluació en benefici d'una excel·lència en la gestió.

2. El seu contingut mínim —que haurà d'actualitzar-se permanentment— serà el següent:

- a) La recopilació d'informació sobre tots els referèndums i processos participatius que es desenvolupin en aplicació de la llei.
- b) La recopilació d'informació legal sobre participació ciutadana, de naturalesa normativa, jurisprudencial o doctrinal, d'àmbit estatal, autonòmic o local.
- c) Bibliografia sobre participació ciutadana.
- d) Directori de pàgines web sobre participació ciutadana.
- e) Directori d'audiovisuals sobre participació ciutadana.
- f) Recopilació d'altres experiències de democràcia participativa a l'Estat espanyol o en l'àmbit internacional.
- g) Bones pràctiques en matèria de participació.
- h) Notícies d'actualitat sobre participació ciutadana, entrevistes, articles, etc.

Disposició transitòria primera

Suspensió de la participació electrònica i telemàtica

Mentre el Govern de les Illes Balears no dugui a terme el desenvolupament reglamentari ni hagi creat la plataforma tecnològica de programari obert que faci possible el sistema de participació electrònica i telemàtica, la participació ciutadana a través de consultes ciutadanes només es pot dur a terme a través del vot presencial tradicional.

Disposició transitòria segona

Accés a les dades del Registre de Població

Mentre no estigui en funcionament el Registre Únic de Participació, no es podran dur a terme consultes ciutadanes ni, en conseqüència, consells de participació, per la qual cosa els consells insulars i el Govern, per a la resta de processos participatius, podran accedir a les dades del Registre de Població de les Illes Balears.

Disposició transitòria tercera

Accés a les dades del padró municipal

Mentre no estigui en funcionament el Registre Únic de Participació, no es podran dur a terme consultes ciutadanes ni, en conseqüència, consells de participació, per la qual cosa les corporacions municipals, per a la resta de processos participatius, podran accedir a les dades del padró municipal.

Disposició derogatòria única

Queda derogat i sense contingut l'article 123 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears.

Disposició final

Aquesta llei entrarà en vigor en els vint dies següents a la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin guardar.

Palma, 12 de març de 2019

La presidenta

Francesca Lluch Armengol i Socias

